

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA

Ana Kovačić

**ULOGA I ZNAČAJ ISUSOVAČKE
SLUŽBE ZA IZBJEGLICE U
ZBRINJAVANJU MIGRANATA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

FAKULTET HRVATSKIH STUDIJA

ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU

ANA KOVAČIĆ

**ULOGA I ZNAČAJ ISUSOVAČKE
SLUŽBE ZA IZBJEGLICE U
ZBRINJAVANJU MIGRANATA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

DIPLOMSKI RAD

Mentor: nasl. izv. prof. dr. sc. Marina Perić Kaselj

Zagreb, 2024.

SAŽETAK

Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) je međunarodna katolička organizacija koja pruža pratnju, služenje i zastupanje izbjeglica i prisilno raseljenih osoba kako bi im omogućila samostalno oblikovanje budućnosti. JRS je osnovan 1980. godine kao djelo Družbe Isusove sa sjedištem u Rimu te djeluje u više od 50 zemalja pružajući obrazovanje, hitnu pomoć, zdravstvenu skrb, sredstva za život i psihosocijalnu podršku te sudjeluje u zagovaranju zaštite ljudskih prava i jačanju zaštite interno raseljenih osoba.

JRS u Hrvatskoj osnovan je 1993. godine i od tada je usmjeren na osiguravanje mirnog suživota različitih kultura. Nakon migrantskih kretanja 2015., organizacija je pod vodstvom patera Tvrtka Baruna pojačala djelovanje, s fokusom na pomoć tražiteljima azila i osobama pod međunarodnom zaštitom. Djeluje u prihvatilištima za tražitelje azila, a tim organizacije čine socijalni radnici, psiholozi, suradnici za integraciju i volonteri.

Cilj ovog rada je istražiti ustrojstvo i djelovanje JRS-a u Hrvatskoj te specifičnosti u zbrinjavanju izbjeglica. Analizirat će se djelovanje tijekom migrantske krize 2015., s naglaskom na integraciju imigranata i programe zaštite ranjivih skupina. Istraživanje će obuhvatiti kratkoročne i dugoročne učinke edukacija i radionica te pružene pomoći.

Ključne riječi: isusovačka služba za izbjeglice, migracijska kriza, azil, karitativno djelovanje, integracija imigranata

ABSTRACT

The Jesuit Refugee Service (JRS) is an international Catholic organization that provides accompaniment, service, and advocacy for refugees and forcibly displaced persons, enabling them to shape their own futures. Founded in 1980 as a work of the Society of Jesus, JRS operates in more than 50 countries, delivering education, emergency assistance, healthcare, livelihoods, and psychosocial support. The organization engages in advocacy for human rights protection and strengthening the protection of internally displaced persons. JRS has its international headquarters in Rome.

JRS in Croatia was established in 1993 and has since been focused on ensuring peaceful coexistence among different cultures. Following the migration movements of 2015, the organization, under the leadership of Fr. Tvrtko Barun, intensified its activities, with a focus on assisting asylum seekers and persons under international protection. It operates in reception centers for asylum seekers, with its team comprising social workers, psychologists, integration officers, and volunteers.

The aim of this study is to explore the structure and activities of JRS in Croatia and the specifics of refugee care. The analysis will encompass the actions during the 2015 migration crisis, with an emphasis on immigrant integration and programs for the protection of vulnerable groups. The research will examine the short-term and long-term effects of education and workshops provided, as well as the assistance rendered.

Key words: Jesuit Refugee Service, migration crisis, asylum, charitable action, immigrant integration.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. TKO SU MIGRANTI? DEFINIRANJE POJMOVA	2
<i>2.1. Sustav azila u Republici Hrvatskoj</i>	5
3. NASTANAK ISUSOVAČKE SLUŽBE ZA IZBJEGLICE	9
<i>3.2. Uloga i djelovanje Isusovačke službe za izbjeglice u Hrvatskoj</i>	11
4. VELIKA MIGRANTSKA KRIZA 2015: UZROCI I REAKCIJE	14
5. ANALIZA SADRŽAJA ČLANAKA INTERNETSKIH MEDIJA	17
<i>5.1. Definiranje ciljeva istraživanja i metodologija</i>	18
<i>5.2. Pregled rezultata i diskusija</i>	19
6. ZAKLJUČAK	49
7. POPIS LITERATURE	50

1. UVOD

Isusovačka služba za izbjeglice (eng. *Jesuit Refugee Service*, u nastavku teksta JRS) osnovana je u studenom 1980. godine od strane Pedra Arrupea, svećenika Družbe Isusove, s ciljem pružanja pomoći vijetnamskim izbjeglicama koji su morali napustiti svoje domove nakon rata u Vijetnamu. Stotine tisuća Vijetnamaca ukrcao se na pretrpane brodove i plovilo preko Južno-kineskog mora, često gubeći život zbog utapanja ili gusarskih napada. Otac Arrupe, svjestan ove tragedije, zatražio je od Isusovaca diljem svijeta da pomognu tim izbjeglicama, koristeći mrežu od 27.000 članova Družbe Isusove za koordinaciju globalnog humanitarnog odgovora. JRS je brzo djelovao uspostavljajući nekoliko kampova u jugoistočnoj Aziji, dok su se sukobi širili na Srednju i Južnu Ameriku, jugoistočnu Europu i Afriku. Dvadeset godina nakon osnivanja, JRS je službeno registriran kao zaklada države Vatikana 19. ožujka 2000. godine.¹

Glavne vrijednosti JRS-a su dostojanstvo, solidarnost, sudjelovanje, suosjećanje, gostoprimstvo, nada i pravda. Organizacija pruža pomoć svakoj prisilno raseljenoj osobi, bez obzira na spol, dob, rasu, politiku ili religiju, te radi u partnerstvu s drugim vjerskim zajednicama i humanitarnim udrugama.² JRS prepoznaje potrebu za radom na pomirenju i izgradnji društvene kohezije, posebno naglašavajući individualne i kolektivne posljedice nasilja koje rezultira prisilnim raseljavanjem. Cilj JRS-a je uspostaviti dobre odnose među izbjeglicama i domaćim zajednicama, balansirajući različite kulture, religije i tradicije. JRS je organizacija temeljena na vjeri, naglašavajući važnost vjerskih uvjerenja u pružanju podrške izbjeglicama. JRS-ov pristup temeljen na vjeri prilagođava se specifičnostima zajednice u kojoj djeluje, uvijek ističući pomirenje, razumijevanje i poštivanje različitih vjerskih uvjerenja.³

Isusovačka služba za izbjeglice u Hrvatskoj osnovana je 1993. godine od strane p. Stjepana Kušana, u vrijeme velike izbjegličke krize tijekom rata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Od osnutka do danas, JRS Hrvatska naglašava važnost pomirenja i promicanja mira i skladnog suživota. Tijekom velike migracijske krize 2015. godine, pod vodstvom patera Tvrtka Baruna, JRS je dodatno pojačao svoje djelovanje, posebno posvećujući pažnju

¹ "History," JRS, Founded by Fr Pedro Arrupe SJ in 1980, pristupljeno 2. rujna 2023., <https://jrs.net/en/about-us/history/>

² "Values," JRS, pristupljeno 2. rujna 2023., <https://jrs.net/en/about-us/values/>

³ "Reconciliation," JRS, pristupljeno 2. rujna 2023., <https://jrs.net/en/programme/reconciliation/>

tražiteljima azila i osobama pod međunarodnom zaštitom. Organizacija je počela djelovati u kampovima, a kasnije i u prihvatilištima za tražitelje azila.⁴

Tim JRS-a u Hrvatskoj sastoji se od psihologa, socijalnih radnika, suradnika za integraciju, prevoditelja, stručnjaka za suradnju s lokalnim zajednicama i javnošću te kulturnih medijatora. Posebnu ulogu imaju volonteri, čija predanost i pomoć omogućuju JRS-u širenje utjecaja i pomaganje većem broju izbjeglica. Godine 2018. pokrenut je prvi Centar za integraciju izbjeglica „SOL“, prvi takav centar u Hrvatskoj, s ciljem pružanja podrške individuama i obiteljima na njihovom putu integracije. „SOL“ je centar u kojem se susreću strane kulture s domaćom kulturom te se organiziraju interkulturalne, obrazovne, kreativne i druge aktivnosti s ciljem brže i bolje integracije.⁵

Cilj ovog rada je istražiti ustrojstvo i djelovanje Isusovačke službe za izbjeglice u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na njihovu ulogu tijekom velike migrantske krize 2015. godine. Rad detaljno analizira kako političke stranke u Hrvatskoj, različite europske zemlje, te lokalne zajednice odgovaraju na migrantsku krizu, oslanjajući se na političke svjetonazore, nacionalne strategije, sigurnosne mjere te socijalne dinamike. Osim toga, istražuje se ključna uloga JRS-a i drugih humanitarnih organizacija u pružanju podrške, smještaju i integraciji migranata.

2. TKO SU MIGRANTI? DEFINIRANJE POJMOVA

Pojam migracija ili selidba označava sve promjene mjesta stalnog boravka, bilo da se radi o preseljenju koje je trajno, privremeno na veću ili manju udaljenost unutar državnih i administrativnih granica. To znači da je migrant ona osoba koja primjerice, svaki dan odlazi na posao u drugu županiju ili osoba koja dolazi na godišnji odmor iz Irske u Hrvatsku. U terminologiji migracija koristimo se pojmovima: izbjeglica, tražitelj azila i migrant, koji se često koriste kao sinonimi iako postoje velike razlike među njima. Tako je pojam migrant ili migracije zapravo pojam koji je sveobuhvatan i najširi od svih navedenih i on obuhvaća sve

⁴ "JRS u Hrvatskoj," Isusovačka služba za izbjeglice, pristupljeno 2. rujna 2023., <https://hrv.jrs.net/hr/o-nama/jrs-u-hrvatskoj/>.

⁵ Isto kao 4

ove pojmove koje ćemo definirati. Razlozi migracije mogu biti različiti, od ekonomskih razloga pa sve do prisilnih razloga. Migrant može biti emigrant ili imigrant.⁶

Razlika između izbjeglice i migranta u tome je što potonji ne napušta svoju domovinu zbog progona, nego zbog zadovoljenja vlastitih potreba poput studiranja u inozemstvu, spajanja s obiteljima koje su otprije u inozemstvu ili, možda, ostvarivanja bolje ekonomske perspektive. Za razliku od izbjeglica, migranti uživaju zaštitu svoje vlade i kada su u inozemstvu (Kraljević, 2020, str. 264-265)

Migrant je osoba koja se seli, odlazi, vraća se; sudionik u procesu prostorne pokretljivosti stanovništva - v. emigrant, imigrant, iseljenik, useljenik, povratnik, komutant, pendular, radnik migrant, gostujući radnik i dr. (IMIN, 1998, str. 146).

Imigrant je doseljenik ili useljenik u kakvu zemlju da bi u njoj ostao; u pravnome pogledu točno određenje tko je imigrant bilo je različito u raznim zemljama; kriterij je obično bila nakana i formalno dopuštenje da se strani državljanin trajno ondje nastani. Ponekad je zemlja useljavanja tvrdila da nije migracijska zemlja (primjerice Njemačka posljednjih desetljeća, ali je dopuštala useljavanje stranih radnika i članova njihovih obitelji (IMIN, 1998, str. 81).

Emigrant je suprotan naziv imigrantu i označava čovjeka koji se nalazi u emigraciji, iseljenika. U birokratsko - policijskom rječniku bivše Jugoslavije riječ "emigrant" označavala je osobu povezanu s tzv. "neprijateljskom emigracijom", dok je hrvatski izraz iseljenik neopterećen političkim značenjem (IMIN, 1998, str. 53).

Pojam azil u hrvatskom znači utočište ili pribježište. Migracijski značaj azila osobito se razvio u kasnom helenističkom dobu, kad su se u uvjetima depopulacija i prijetnje izumiranjem čitavi gradovi nastojali proglasiti azilima kako bi potakli imigraciju. U srednjem vijeku utočišta su bile crkve, u prenesenom smislu azil je svako sklonište pred progonom, neprilikom ili opasnosti. U suvremenom međunarodnom pravu azil je pravo političkog bjeGUNCA na utočište u kakvoj stranoj državi, kao i utočište u zgradi stranog diplomatskog predstavništva za osobe

⁶ "Definiranje pojmova migranti, azilanti, prognanici i izbjeglice," IRH, pristupljeno 29. kolovoza 2024., <https://www.irh.hr/menu-sadrzaj/3/razno/727-definiranje-pojmova-migranti-azilanti-prognanici-i-izbjeglice>

koje progone vlasti zbog njihovih političkih stavova ili pripadnosti ili djela koja se mogu smatrati političkim zločinima. Prema trajnosti azil se dijeli na privremeni i trajni (IMIN, 1998, str. 15).

Supsidijarna zaštita priznat će se tražitelju koji ne ispunjava uvjete za priznavanje azila, ako postoje opravdani razlozi koji ukazuju da će se povratkom u zemlju podrijetla suočiti sa stvarnim rizikom trpljenja ozbiljne nepravde i koji ne može ili zbog takvog rizika ne želi prihvatiti zaštitu te zemlje. Ozbiljna nepravda podrazumijeva prijetnju smrtnom kaznom ili smaknućem, mučenje, nečovječno ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje te ozbiljnu i individualnu prijetnju životu civilnog stanovništva zbog proizvoljnog općeg nasilja u situacijama međunarodnog ili unutarnjeg oružanog sukoba.⁷

Međunarodna zajednica koristi pojam izbjeglice (engleski refugee) koji je nastao iz latinskog glagola *refugere* što znači "bježati, pobjeći". Koncept izbjeglištva mijenjao je značenja ovisno o povijesnom razvoju države i nacije, mijenjanju poimanja suvereniteta, značenjima građanstva, ekonomskim konjunkturama i političkim previranjima te promjenama u međunarodnom pokretu. Iako su raseljene i izbjegle osobe, kao stara/nova forma prisilnih migranata prisutne tijekom čitave povijesti, suvremeno međunarodno izbjegličko pravo relativno je novijeg karaktera. Nastalo je iz kompromisa ostvarenog između partikularnih interesa država i moralnog imperativa pružanja zaštite progonjenim ljudima (Petrović i Župarić-Iljić, 2024, str. 101).

Temeljem Opće deklaracije o ljudskim pravima iz 1948. godine, godine 1951. u okviru Ujedinjenih naroda prihvaćena je Konvencija o statusu izbjeglica i osnovan je United Nations High Commissioner for Refugees (UNCHR), odnosno Visoki povjerenik UN-a za izbjeglice, krovno međunarodno tijelo koje se bavi pitanjima skrbi za izbjegle i raseljene. Pravni standardi novouspostavljene izbjegličke zaštite izvode se iz Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. i Protokola iz 1967. godine, pri čemu Konvencija izbjeglicu definira kao osobu: koja se nalazi izvan zemlje svog državljanstva uslijed događaja nastalih prije 1. siječnja 1951., te uslijed osnovanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj skupini, ili zbog političkog mišljenja, ne može, ili zbog tog straha, ne želi prihvatiti zaštitu dotične zemlje; ili osoba bez državljanstva koja se zbog gore navedenih okolnosti nalazi

⁷ "Azil i supsidijarna zaštita," Vlada Republike Hrvatske, pristupljeno 12. prosinca 2023., <https://gov.hr/hr/azil-i-supsidijarna-zastita/1204>.

izvan zemlje prethodnog uobičajenog boravišta, a koja se ne može ili se zbog straha ne želi u nju vratiti (Petrović i Župarić-Iljić, 2024, str. 102).

Ova konvencijska definicija izbjeglice i danas je glavna pravna osnova za ostvarenje izbjegličkog statusa iako ne u svim zemljama svijeta jer ju je uz pripadajući protokol do kraja 2020. potpisalo 149 država članica UN-a. Izbjeglice su, dakle, prekogranično raseljene osobe i grupe koje su zbog prostorne izmještenosti izgubile dotadašnji političko-pravni identitet i društveni status, zaštitu dotadašnje političke zajednice i svoja pripadajuća građanska prava zagarantirana državljanstvom (usp. Petrović 2016). Ljudi u izbjegličkoj situaciji prisiljeni su napustiti teritorij države porijekla i izgubiti pripadajuća prava i obveze koje dolaze sa statusom državljanstva te potražiti utočište na teritorijima drugih država u kojima nemaju automatski zagarantirani status i prava. Status izbjeglice dodjeljuje se nakon aktivne prosudbe i zadovoljenja proceduralnih standarda i konvencijskih kriterija koje procjenjuje državni aparat ili pak međunarodno tijelo poput UNHCR-a (Petrović i Župarić-Iljić, 2024, str. 103).

Osim međunarodnih izbjeglica, postoje i interno raseljene osobe (IDP). Interno raseljene osobe su osobe koje su pobjegle od rata, nasilja, sukoba ili progona. Međutim, interno raseljene osobe nisu prešle međunarodnu granicu da bi pronašle sigurnost. Još su uvijek u svojoj zemlji, ali su se preselile na drugo područje. Kao i izbjeglice, i one bi mogle biti u opasnosti kad bi se vratile svojim domovima.⁸

2.1. Sustav azila u Republici Hrvatskoj

Osnovni međunarodni dokument koji uređuje područje azila je Konvencija UN o statusu izbjeglica iz 1951. (Ženevska konvencija) koja sadržava definiciju izbjeglice i osnovna načela njihove zaštite. Protokol o statusu izbjeglica iz 1967. (Newyorski protokol) integralno je povezan s Konvencijom iz 1951.; proširio je njezin doseg, odnosno uklonio vremenska i zemljopisna ograničenja iz definicije pojma izbjeglice u Ženevskoj konvenciji (Lalić, 2007).

Razvoj ideje ukidanja unutarnjih granica između država članica i nesmetan protok dobara, kapitala i ljudi suočio je države članice s problemom ilegalnih migracija općenito, ali i s pitanjem usklađivanja nacionalnih sustava azila, odnosno doveo je do djelomičnog odricanja suverenosti nad kontrolom slobodnog kretanja građana iz trećih država. Suradnja u području

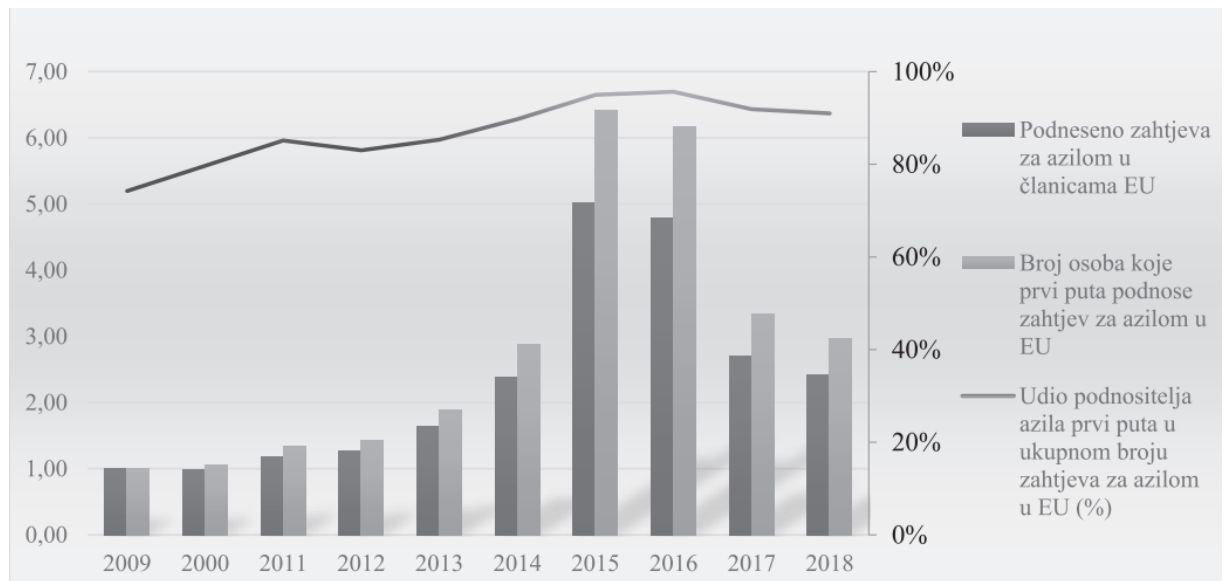
⁸ "RIJEČI SU VAŽNE," Europska komisija, pristupljeno 12. prosinca 2023., https://international-partnerships.ec.europa.eu/document/download/0661acb1-40dd-4b92-8c98-e9cfda121108_en.

azila usmjerena je prvenstveno na zaštitu unutarnje sigurnosti, odnosno pojačanu kontrolu vanjskih granica i ograničavanje uvjeta ulaska na teritorij (politika viza, suradnja policije i pravosudnih tijela) (Lalić, 2007, str. 843).

Razvoj politike azila i zajedničkog sustava azila Europske unije nakon 2015. godine prikazan je kroz akcije i poticaje koje je EU zbog velikoga migrantskog vala iz bliskoistočnih zemalja bio prisiljen poduzimati kako bi odgovorio na sve izazove s kojima se suočavao. Analizom izvješća o stanju ljudskih prava na području EU-a te odnosom broja podnesenih zahtjeva za azilom u državama članicama EU-a i problemima koje građani EU navode kao ključne želi se dokazati pretpostavka da značajniji priljev migranata i povećanje broja zahtjeva za azilom u državama članicama utječu na prepoznavanje migracije kao ključnog problema kod građana Europske unije. Pretpostavka je da nefunkcioniranje sustava azila možemo dovesti u vezu s percepcijom migracija kao ključnoga problema (Bježančević, 2019, str. 1232).

Cilj je zajedničke politike azila Europske unije ponuditi odgovarajući status te osigurati poštovanje načela zabrane prisilnog udaljenja ili vraćanja svakom državljaninu treće zemlje kojemu je potrebna međunarodna zaštita. Pravna osnova zajedničke politike azila nalazi se u člancima 78. i 80. Ugovora o funkcioniranju Europske unije te u članku 18. Povelje Europske unije o temeljnim pravima. Zajednička politika azila EU-a mora biti u skladu sa Ženevskom konvencijom od 28. srpnja 1951. godine te Protokolom od 31. siječnja 1967. o statusu izbjeglica kao i s drugim odgovarajućim ugovorima. Ipak, nastanku zajedničke politike azila EU-a prethodilo je nekoliko desetljeća neformalne suradnje koja je potom prerasla u suradnju na institucionalnoj razini, a stupanjem na snagu Ugovora iz Amsterdama, napravljen je ključan korak u stvaranju Zajedničkog europskog sustava azila (CEAS) (Bježančević, 2019, str. 1232-1233).

Graf I. Postotni i indeksni odnos tražitelja azila u EU-u

Izvor: Eurostat – Asylum and first time asylum applicants – annual aggregated data

(Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/file/339656>)

Prema podacima Eurostata već 2013. godine broj zahtjeva za azilom gotovo se udvostručio u odnosu na 2009. godinu, dok je 2015. pet puta veći od promatrane bazne godine. Broj osoba u 2015. i 2016. godini koje prvi put podnose zahtjev za azilom u ukupnom broju podnesenih zahtjeva šest je puta veći u odnosu na 2009. godinu. U grafu I. prikazan je broj osoba koje prvi put podnose zahtjev za azilom na području EU-a u ukupnom broju podnesenih zahtjeva. Udio osoba koje prvi put podnose zahtjev za azilom u nekoj od država članica raste sa 74 % do 95 % u 2016. godini, kada dostiže svoj vrhunac. Kao bazni indeks korištena je 2009. godina u kojoj na snagu stupa Ugovor iz Lisabona kojim se utvrđivanje minimalnih standarda zajedničkim sustavom azila mijenja jedinstvenim postupcima. Zbog migrantske krize udio osoba koje podnose zahtjev za azilom u EU-u znatno raste, a time i udio onih koji zahtjev podnose prvi put u ukupnom broju podnesenih zahtjeva (Bježančević, 2019, str. 1241).

Sustav azila u Republici Hrvatskoj uspostavljen je 2003. godine donošenjem prvog Zakona o azilu (NN 103/03), s ciljem usklađivanja s međunarodnim dokumentima u području pružanja međunarodne zaštite te nacrtima direktiva i minimalnim standardima postupanja iz prve faze implementacije Zajedničkog europskog sustava azila (Common European Asylum System - CEAS). Zakonom su ispunjeni preduvjeti za stvaranje institucionalnih mehanizama

za provedbu postupka priznavanja azila i privremene zaštite te su utvrđena prava i obveze tražitelja azila, azilanata i stranaca pod privremenom zaštitom u Republici Hrvatskoj.⁹

Zakon o međunarodnoj i privremenoj zaštiti (NN 70/15) stupio je na snagu 2. srpnja 2015. čime je hrvatsko zakonodavstvo dodatno usklađeno sa zajedničkim europskim sustavom azila.¹⁰

Od 1. siječnja 2023. Hrvatska je pristupila Schengenskom prostoru i Eurozoni što je dovelo do promjena u graničnim prijelazima, uključujući ukidanje unutarnjih kontrola kopnene i morske granice s Hrvatskom. Hrvatska sada primjenjuje odredbe schengenske pravne stečevine iz Odluke Vijeća (EU) 2022/2451 u svojim interakcijama s drugim državama članicama. U 2023. godini Republika Hrvatska bilježi značajan porast neregularnih ulazaka od 37% u odnosu na 2022. godinu. Dodatno, bilježi se porast broja tražitelja međunarodne zaštite u odnosu na prethodnu godinu za 429%. Ukupno 68.114 osoba izrazilo je namjeru za podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu. Unatoč velikom broju tražitelja međunarodne zaštite zabilježenom u 2023. godini, zadržala se percepcija Hrvatske kao tranzitne zemlje, pri čemu je 97% tražitelja međunarodne zaštite odlučilo nastaviti put u druge europske države. Naime, samo 2,6% od ukupnog broja tražitelja međunarodne zaštite u konačnici je podnijelo zahtjev za azil u Hrvatskoj, dok brojke za 2022. pokazuju da je ukupno 21% tražitelja podnijelo zahtjev nakon što su izrazili namjeru za podnošenje zahtjeva za azil. Usporedbom broja odobrenih statusa međunarodne zaštite u 2022. i 2023. godini, ne uzimajući u obzir ukupan broj tražitelja međunarodne zaštite, vidljivo je da je broj odobrenih statusa međunarodne zaštite u 2023. godini veći za 147% u odnosu na prethodnu godinu. Iako je stopa priznavanja porasla u odnosu na prethodnu godinu, i dalje je ispod europskog prosjeka od 43%. Civilno društvo i međunarodne organizacije provodile su brojne aktivnosti usmjerene na unapređenje postojećeg sustava, povećanje dostupnosti usluga za pojedince i njihovo osnaživanje, širenje suradnje između samih organizacija, podizanje svijesti javnosti i jačanje kapaciteta ključnih dionika, a nacionalna su tijela nastavila razvijati sustav migracija i međunarodne zaštite u skladu s pravnom stečevinom¹¹

⁹ "Integracija osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u hrvatsko društvo," Vlada Republike Hrvatske, pristupljeno 28. kolovoza 2024., <https://ljudskaprava.gov.hr/ljudska-prava/integracija-osoba-kojima-je-odobrena-medjunarodna-zastita-u-hrvatsko-drustvo/643>

¹⁰ "Hrvatski sustav azila u 2016. - Nacionalni izvještaj," str. 2, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://www.hpc.hr/wp-content/uploads/2018/06/Nacionalni-izvjestaj-o-sustavu-azila-2016.pdf>

¹¹ "Nacionalni izvještaj o sustavu azila za 2023. godinu," HPC, objavljeno 18. srpnja 2024., pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://www.hpc.hr/2024/07/18/nacionalni-izvjestaj-o-sustavu-azila-za-2023-godinu/>

Važnu ulogu u implementaciji i nadzoru integracijske politike imaju brojne međunarodne organizacije (prije svega UNHCR, u skladu s Konvencijom o statusu izbjeglica), ali i brojne nevladine organizacije u Hrvatskoj (Hrvatski Crveni križ, Isusovačka služba za izbjeglice, Hrvatski pravni centar, Centar za mirovne studije, Udruga „MI“ – Split, Are You Syrious itd. (Blagojević, 2020).

3. NASTANAK ISUSOVAČKE SLUŽBE ZA IZBJEGLICE

Isusovačka služba za izbjeglice - JRS je neprofitna humanitarna udruga čije je poslanje pratiti, služiti i zagovarati potrebe i prava izbjeglica i drugih prisilno raseljenih osoba. Udruga je dio mreže međunarodne humanitarne organizacije *Jesuit Refugee Service* (JRS) osnovane 1980. godine od strane Pedra Arrupea, svećenika Družbe Isusove. Danas djeluje u 56 zemalja svijeta, od toga 18 u Europi, te tako služi milijun izbjeglica i drugih prisilno raseljenih osoba.¹²

Ideja o osnivanju JRS-a proizašla je iz hitne potrebe za pružanjem pomoći vijetnamskim izbjeglicama koji su morali napustiti svoje razorene domove nakon završetka rata u Vijetnamu 1975. godine. Rat je uzrokovao masovnu migraciju i stotine tisuća Vijetnamaca napustilo je svoje domove ukrcavajući se na pretrpane brodove, riskirajući svoje živote dok su plovili preko Južno-kineskog mora, a mnogi od njih izgubili su život na putu. Pedro Arrupe, tadašnji General Družbe Isusove, bio je duboko potresen patnjom vijetnamskih izbjeglica i osjećao je moralnu obvezu djelovati. Shvatio je da bi Isusovci, s obzirom na njihovu globalnu prisutnost i organizacijsku strukturu, mogli igrati ključnu ulogu u koordiniranju humanitarnog odgovora. Arrupe je pisao više od 50 provincija u kojima su Isusovci djelovali, ističući da je 27.000 muškaraca koji su tada služili Družbi Isusovoj u vrlo dobroj poziciji za pružanje pomoći i koordinaciju globalnog humanitarnog odgovora. Njegova vizija bila je jasna: mobilizirati globalnu mrežu Isusovaca kako bi se pružila učinkovita i brza pomoć izbjeglicama. JRS je službeno registriran kao zaklada države Vatikana 19. ožujka 2000. godine, čime je postao međunarodno priznata organizacija s misijom pomaganja izbjeglicama i prisilno raseljenim osobama.¹³

¹² "Godišnje izvješće o radu Isusovačke službe za izbjeglice – JRS u Hrvatskoj u 2020. godini," Isusovačka služba za izbjeglice, pristupljeno 28. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/wp-content/uploads/sites/24/2021/06/JRS-CRO-godisnji-izvjestaj-2020.pdf>

¹³ "History" Jesuit Refugee Service, pristupljeno 1. rujna 2023., <https://jrs.net/en/about-us/history/>

Glavne vrijednosti koje JRS njeguje su dostojanstvo, solidarnost, sudjelovanje, suosjećanje, gostoprimstvo, nada i pravda. Ove vrijednosti prožimaju sve aspekte rada JRS-a, naglašavajući važnost pružanja pomoći svakoj prisilno raseljenoj osobi, bez obzira na spol, dob, rasu, politiku ili religiju. JRS također surađuje s drugim vjerskim zajednicama i humanitarnim organizacijama kako bi pružio što sveobuhvatniju podršku.¹⁴

U Hrvatskoj JRS aktivno djeluje od 1993. godine brinući se za potrebe i prava izbjeglica, prognanika i drugih prisilno raseljenih osoba. Svoje djelovanje posebno intenzivira i profesionalizira od velikih migracijskih kretanja 2015. godine, od kada se nastavlja posebno posvećivati tražiteljima azila i osobama pod međunarodnom zaštitom, djelujući najprije u kampovima, te kasnije svakodnevno i u Prihvatilištima za tražitelje azila. Stručni tim JRS-a čine socijalni radnici, psiholog, suradnici u integraciji, prevoditelji i kulturalni medijatori, stručnjaci za suradnju s lokalnom zajednicom i javnošću. Rad JRS-a dijelom počiva na doprinosu volontera.¹⁵

Jedan od ključnih ciljeva JRS-a je rad na pomirenju i izgradnji društvene kohezije u svim mjestima gdje djeluje. Ova potreba za pomirenjem posebno je naglašena kao individualna i kolektivna posljedica nasilja, čiji je rezultat prisilno raseljavanje, osobito u zemljama koje su ekonomski ugrožene. JRS nastoji uspostaviti dobre odnose među izbjeglicama kojima služi, kao i između izbjeglica i domaćih zajednica. Postizanje tih ciljeva zahtijeva pronalaženje ravnoteže među različitim kulturama, religijama i tradicijama. Nažalost, prilagodba izbjeglica često je otežana neprihvatanjem od strane domaće zajednice, što je složen problem uzrokovan različitim čimbenicima, uključujući politike koje potiču rast ksenofobije. JRS prepoznaje i poštuje važnost vjere i vjerskih uvjerenja u pružanju temelja za vrijednosti, snagu i otpornost, osobito među izbjeglicama. Pristup temeljen na vjeri razlikuje se od zajednice do zajednice, ali u svakoj od njih naglasak je na pomirenju, razumijevanju i poštivanju različitih vjerskih uvjerenja. Kada je riječ o zajednicama s istim vjerskim uvjerenjima, JRS potiče povezivanje kroz zajedničke vrijednosti vlastite vjere. "Stvaranje pravih odnosa" između vlastitih timova, izbjeglica i domaćih zajednica ključni je cilj JRS-a, kao i praćenje izbjeglica na njihovom putu ka pomirenju, pronalaženju snage i motivacije u njihovoj vjeri, te sprječavanju nepravde.¹⁶

¹⁴ "Values," Jesuit Refugee Service Europe, pristupljeno 1. rujna 2023., <https://jrseurope.org/en/about-us/values/>

¹⁵ "Godišnje izvješće o radu Isusovačke službe za izbjeglice – JRS u Hrvatskoj u 2020. godini," Isusovačka služba za izbjeglice, pristupljeno 28. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/wp-content/uploads/sites/24/2021/06/JRS-CRO-godisnji-izvjestaj-2020.pdf>

¹⁶ "Reconciliation," JRS, pristupljeno 1. rujna 2023., <https://jrs.net/en/programme/reconciliation/>

3.2. Uloga i djelovanje Isusovačke službe za izbjeglice u Hrvatskoj

JRS-a je aktivan od početka izbjegličke krize, od Zagreba, Opatovca do Slavonskog Broda. Aktivnosti provode volonteri, djelatnici te prevoditelji, a one se sastoje od pomaganja u distribuciji hrane, odjeće i obuće do pomaganja u spajanju članova obitelji i pružanje medicinske skrbi u smislu vođenja ljudi do liječnika. Specifičnost djelovanja JRS-a su prevoditelji od kojih je pet zaposlenih osoba i još toliko volontera za arapski i farsi jezik te su oni na raspolaganju svima kojima je potrebno, od MUP-a do drugih organizacija te pružaju pomoć od dolaska, prvog kontakta s izbjeglicama, pomoć pri komunikaciji s liječnicima, u spajanju razdvojenih članova obitelji itd. Volonteri, djelatnici i prevoditelji unutar JRS-a prolaze edukaciju prije samog dolaska na teren kroz koju ih se upoznaje s logističkim uvjetima prihvatnog centra te s mandatima organizacija i institucija koje djeluju u centru. Također, stavlja se naglasak na kulturološke razlike i prihvaćanje istih radi što kvalitetnijeg obavljanja aktivnosti.¹⁷

Isusovačka služba za izbjeglice potpisala je krajem 2018. godine s Ministarstvom unutarnjih poslova Sporazum o suradnji u području integracije izbjeglica, sirijskih državljana koje u Hrvatsku stižu iz Turske, putem projekta preseljenja (Staze: Prve izbjegličke novine u Hrvatskoj, 2019).

Program preseljenja (*engl. resettlement*) je izraz međunarodne solidarnosti i podjele odgovornosti s državama u koje je pristiglo ili unutar kojih boravi velik broj izbjeglica, osoba kojima je potrebna međunarodna zaštita, te međunarodno dogovorena strategija za upravljanje migracijama, smanjenje nezakonitih migracija te sprječavanje krijumčarenja ljudi kojima su izbjeglice često izloženi. Također, preseljenje državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva omogućava izbjeglicama i raseljenim osobama, kojima je potrebna međunarodna zaštita, zakonit i siguran dolazak u države članice Europske unije gdje im se osigurava potrebna zaštita.¹⁸

Nastavno na velika migracijska kretanja 2015. i 2016. godine Europska unija odredila je kvote za države članice, koje prihvatom određenog broja osoba sudjeluju u ovom iskazu međunarodne solidarnosti i podjele odgovornosti s državama u kojima boravi veliki broj izbjeglica. Istovremeno, projekt preseljenja je i međunarodno dogovorena strategija za

¹⁷ Nives Jozić, *Humanost u trenucima izbjegličke krize: Izvještaj o potrebama i radu s izbjeglicama*, str. 24, pristupljeno 28. kolovoza 2024., [HUMANOST U TRENUCIMA IZBJEGLIČKE KRIZE \(documenta.hr\)](https://hrv.jrs.net/programme/integracija-osoba-iz-programa-preseljenja/)

¹⁸ "Integracija osoba iz programa preseljenja," *JRS Hrvatska*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/programme/integracija-osoba-iz-programa-preseljenja/>

upravljanje migracijama i smanjenje krijumčarske mreže kojoj su, zajedno sa svim opasnostima izbjeglice na svom putu izložene. O njihovoj integraciji, promišljenim aktivnostima i osobnim pristupom svakom pojedincu i obitelji brine se Isusovačka služba za izbjeglice (Staze: Prve izbjegličke novine u Hrvatskoj, 2019).

Za korisnike projekta JRS-ov mobilni tim svakodnevno je skrbio pružajući podršku u ranoj integraciji, komunikaciji s institucijama, lokalnoj zajednici i sl. Sva djeca obuhvaćena projektom upisana su u osnovnu školu te su s odličnim uspjehom završili nastavnu godinu 2019./2020. Korisnici programa prošli su tečaj hrvatskog jezika i prekvalifikacije, te su neki od njih uspješno zaposleni. JRS je redovito pružao podršku u komunikaciji s nadležnim tijelima i institucijama na nacionalnoj i lokalnim razinama, provodeći redovite aktivnosti za izbjeglice i lokalnu zajednicu.¹⁹

Jedan od značajnijih doprinosa integraciji stranaca i migranata u hrvatsko društvo je Centar za integraciju izbjeglica: SOL koji je JRS ustanovio 2018. godine. Glavne aktivnosti JRS-a u smjeru pomoći integraciji izbjeglica pomoć je oko svladavanja osnova hrvatskoga jezika, razne vrste pravne pomoći, posredovanje u pronalasku posla i psihosocijalna podrška u vidu edukacija, radionica i savjetovanja (W. Krašić i T. Bodor, 2022).

Centar „SOL“ vođen je geslom „Jučer stranci, danas susjedi“ pod kojim održava brojne akcije, provodi radionice i sklapa suradnje – sve s ciljem što bolje i učinkovitije integracije osoba u hrvatsko društvo i stvaranja veza s lokalnom zajednicom kao prvim i najvažnijim mjestom integracije i prihvaćanja²⁰.

Od siječnja 2022. godine JRS Hrvatska partner je na međunarodnom projektu „SHAPE“ čiji je cilj uključiti migrante u kreiranje lokalnih politika odnosno omogućiti im izravno sudjelovanje u donošenju odluka koje su vezane uz njihovu integraciju.

To je pokazatelj kako Isusovačka služba za izbjeglice slijedi Akcijski plan za integraciju državljana trećih zemalja Europske komisije iz 2016. godine. Kako i samo ime projekta govori, oblikovanje konstruktivnih integracijskih politika moguće je samo izravnim sudjelovanjem ljudi kojih se one najviše tiču. Zanimljivo je da su aktivnosti projekta „SHAPE“ usmjerene na tri države u kojima se stavovi javnosti prema migrantima čine posebno negativnim; Mađarsku, Portugal i Hrvatsku (W. Krašić i T. Bodor, 2022).

¹⁹ "Integracija osoba iz programa preseljenja," *JRS Hrvatska*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/programme/integracija-osoba-iz-programa-preseljenja/>

²⁰ "JRS u Hrvatskoj," *JRS Hrvatska*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/o-nama/jrs-u-hrvatskoj/>

Zrinka Tustonjić istaknula je kako su volonteri JRS-a odigrali ključnu ulogu u integraciji osoba iz programa Preseljenja u hrvatsko društvo i to u ulozi socijalnih mentora u različitim domenama – od psihosocijalne podrške u integraciji, pomoći u učenju hrvatskog jezika, u igri i druženju s djecom i mladima te u zagovaranju i humanitarnim akcijama za vrijeme kriznih situacija.²¹

Važno je istaknuti i sljedeće projekte koje je provela Isusovačka služba za izbjeglice. Do ožujka 2020: Isusovačka služba za izbjeglice – JRS, u suradnji s UNICEF-om Hrvatska, svakodnevno u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu djeluje u prostoru zamišljenom kao sigurno mjesto za djecu tražitelje azila. Stručni djelatnici, prevoditelji i kulturalni medijatori djeluju na način kojim se djeci pruža zaštićeno okruženje u kojemu mogu sudjelovati u različitim organiziranim aktivnostima. Aktivnosti obuhvaćaju edukativne, psihosocijalne, kreativne i sportske programe, čime se djeci izbjeglicama pruža podrška razvoja tijekom i neposredno nakon krizne situacije koju su proživjela na svom izbjegličkom putu.

Kroz 2020. godinu, JRS sudjeluje u projektu “Edukacijom do bolje integracije azilanata” čiji je osnovni cilj povećanje zapošljivosti azilanata kroz razvoj i provedbu programa jezične i kulturološke integracije azilanata, individualno mentorstvo te programe stručne osposobljenosti za jednostavna zanimanja u sektoru turizma i ugostiteljstva u kojem postoji nedostatak radne snage.²²

JRS također sudjeluje u projektu EPIC (*European Platform of Integrating Cities*) kojim se dijeli znanje i najbolje prakse integracije migranata, sudjelovanje u istorazinskoj razmjeni temeljenoj na međusobnim prioritetima i različitim stručnostima te integriracija učinkovitih praksi u lokalne politike.²³

Isusovačka služba za izbjeglice u Hrvatskoj započela je u rujnu 2021. provedbu još jednog integracijskog projekta kojim će djelovati u području smanjenja i prevencije socijalne isključenosti te socijalnog uključivanja i integracije izbjeglica na području Zagreba, Karlovca, Duge Rese i Velike Gorice. Projekt pod nazivom MUZA – Migranti U Zajednici podržalo je i Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike RH. Cilj projekta MUZA je doprinijeti kvalitetnom socijalnom uključivanju, jačanju kapaciteta te poboljšanju društveno-

²¹ "JRS Hrvatska: Volonteri su glavna potpora u integraciji izbjeglica," *Vatican News*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://www.vaticannews.va/hr/crkva/news/2020-07/jrs-hrvatsk-volonteri-su-glavna-potpora-u-integraciji-izbjeglica.html>

²² "Edukacijom do bolje integracije azilanata," *Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) Hrvatska*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/programme/edukacijom-do-bolje-integracije-azilanata/>

²³ "European Platform of Integrating Cities – EPIC," *Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) Hrvatska*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/programme/european-platform-of-integrating-cities-epic/>

ekonomske situacije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u RH te društveno-ekonomsko-kulturnom razvoju društva i sustava integracije u RH.²⁴

JRS svoje iskustvo na području integracije i pružanju podrške tražiteljima azila i migrantima prenosi kolegama u uredima JRS-a BiH i Srbije kroz projekt "Iskustvo, Promjena, Akcija – Edukacija timova za integraciju u Bosni i Hercegovini i Srbiji". Kroz radionice i online savjetovanja osnažuju se kapaciteti i umrežavanje nacionalnih organizacija civilnog društva te doprinosi vidljivosti hrvatske razvojne suradnje.²⁵

4. VELIKA MIGRANTSKA KRIZA 2015: UZROCI I REAKCIJE

Godine 2015., Europa se suočila s jednom od najvećih migrantskih kriza u novijoj povijesti, čije su posljedice odjekivale širom kontinenta. Migrantska kretanja nastala kao produkt bliskoistočnih ratnih previranja predstavljaju globalni izazov u suvremenom svijetu. Masovni priljev migranata prema razvijenijim zemljama Europske unije izazvao je najveću krizu na europskom kontinentu nakon II. svjetskog rata te ozbiljno zaprijetio ugrožavanju polustoljetnih procesa suradnje i integracije europskih država u sui generis zajednicu kakva je Europska unija. Iako su aktualna migracijska kretanja nastala kao posljedica višegodišnjih tranzicijskih procesa na Bliskom istoku i sjevernoj Africi te uvelike doprinijela brojci od gotovo 69 milijuna raseljenih u svijetu, uzroke migrantskih kretanja možemo tražiti i u loše definiranoj tranziciji i planiranju demokracije u Arapskom proljeću započetom nizom prosvjeda u Tunisu u prosincu 2010. godine. Nerješivoj destabilizaciji područja Bliskog istoka doprinijele su, nedosljedne politike i vojne avanture zapadnih sila. Stoga migrantsku krizu možemo promatrati i kao posljedicu velikih hegemonijalnih igara za globalni primat na prostoru koji Zbigniew Brezinski naziva Euroazijskom šahovskom pločom. Najveće posljedice bliskoistočnih kretanja osjetio je europski kontinent, odnosno Europska unija. Migrantska kriza kulminirala je upravo u trenutku kada su prema Europi odlučili krenuti ne samo stanovnici ratom razrušene Sirije, nego i velik broj stanovnika iz ostaloga dijela svijeta koji je nastanjivao područje između Gambije i Bangladeša dugo preko 11 000 kilometara. Međutim, masovnim priljevom migranata s bliskoistočnih područja na površinu su isplivale brojne slabosti i mane u „europskoj obitelji”. Čelnici članica Europske unije na čije su granice dolazili migranti pokazali su se

²⁴ "MUZA – Migranti U Zajednici," *Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) Hrvatska*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/programme/muza-migranti-u-zajednici/>

²⁵ "IPA-3D," *Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) Hrvatska*, pristupljeno 30. kolovoza 2024., <https://hrv.jrs.net/programme/ipa-3d/>

nejedinstvenima u politici prema migrantima, što je rezultiralo zatvaranjem granica, porastom rasizma i ksenofobije te strahom za budućnost europskoga projekta mira i solidarnosti (Kraljević, 2020).

Od 2015. godine mediji, političari i znanstvenici su situaciju počeli opisivati kao krizu iz tri glavna razloga: povećanog broja dolazaka tražitelja azila, nespremnosti koju je pokazao Zajednički europski sustav azila (eng. Common European Asylum System – CEAS) odgovarajući na sve veći broj zahtjeva za međunarodnom zaštitom i pokušaja nekolicine političkih stranaka i vođa da pridobiju većinsku podršku na izborima inzistirajući na temi priljeva izbjeglica. Prema podacima UNCHR-a (2018.) na vrhuncu takozvane europske izbjegličke krize diljem svijeta predano je više od tri milijuna zahtjeva za azil. Iste je godine Europska unija zaprimila otprilike milijun zahtjeva, dok je prvih šest zemalja po broju zahtjeva ukupno zaprimilo 1.737,131 zahtjeva. Europska unija je zaprimila otprilike trećinu ukupnog broja zahtjeva za azil podnesenih u svijetu. Ako promatramo isključivo priljeve u Europu tijekom 2015. države članice zaprimile su ukupno 2.700.000 zahtjeva za azil, premda su međunarodnu zaštitu odobrile za samo 327.955 osoba. Iste je godine, prema podacima agencije Frontex 1.822.177 osoba zatečeno duž vanjskih granica EU u pokušajima neovlaštenog ulaska u Europsku uniju (Milardović i Brčić Kuljiš, 2021).

Slika 1. Migrantske rute u Europi početkom 21. stoljeća. Izvor Mozaik-digitalno obrazovanje i učenje, 2021. (Preuzeto s <https://geografija.hr/clanci/kartografsko-prikazivanje-migrantske-krize-u-hrvatskoj/>)

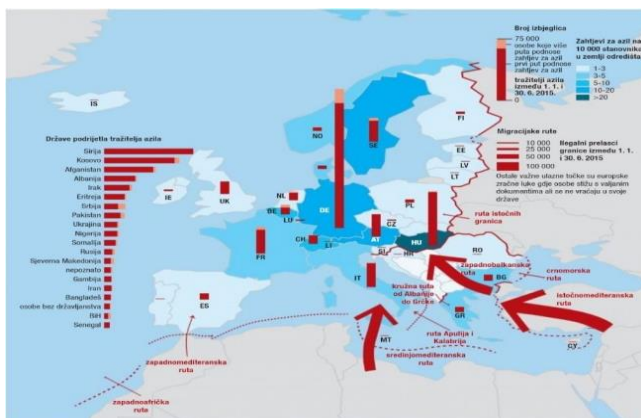
U okviru zajedničkog, europskog programa premještanja i preseljenja državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koje ispunjavaju uvjete za odobrenje međunarodne zaštite, države članice su od 2015. počele sudjelovati u zbrinjavanju i prihvatu izbjeglica, ali ne sve podjednako. Upravo se u ovome očitavala nesloga, nejedinstvo i slabost onoga što je zamišljeno kao Zajednički europski sustav azila (CEAS), koji treba djelovati na principima raspodjele

odgovornosti, solidarnosti i suradnje. Od potpunog odbijanja predloženih kvota za premještanje i preseljenje, što je bio stav mađarskog premijera, preko ksenofobnih izjava bugarskog premijera i češkog predsjednika, do otvorenog stava Slovačke i Poljske da će preseljenjem primiti samo izbjeglice kršćane s područja Bliskog istoka (Petrović i Župarić-Iljić, 2024).

Hrvatska je programom preseljenja prihvatila 250 izbjeglica. U studenom 2017. u Hrvatsku je stiglo prvih 40 sirijskih izbjeglica, nekoliko višečlanih obitelji. Od 2017. do 2019. u Hrvatsku je pristiglo ukupno sedam skupina izbjeglica iz Turske, koji su bili gotovo svi etnički sirijski Kurdi u brojnim višečlanim obiteljima (Petrović i Župarić-Iljić, 2024, str. 154).

Smješteni su bili u Zadru, Slavonskom Brodu, Zaprešiću, Zagrebu, Velikoj Gorici, Varaždinu, Sisku, Karlovcu i Dugoj Resi, no oko polovice ih je napustilo Hrvatsku u daljnjim tzv. sekundarnim kretanjima. Iako je prema odluci Vlade RH iz 2015. postojao plan, tj. namjera za premještanjem 1433 osobe iz Italije i Grčke u Hrvatsku, do kraja 2017. uspješno je premještena tek 21 osoba iz Italije i 60 iz Grčke (HPC 2018), a odonda se stalo s tim programom. Slovenija je pak od 2016. do 2021. uspješno premjestila 260 osoba, pri čemu je većina njih stigla 2016. i 2017. godine (Petrović i Župarić-Iljić, 2024, str. 154-155).

Osobe koje su došle preko programa preseljenja i premještanja suočile su se s administrativnim problemima u sustavu integracije sličnim onima s kojima se susreću tražitelji i osobe pod međunarodnom zaštitom. Prvotnu asistenciju u tzv. ranoj integraciji osobama koje su u Hrvatsku stigle 2017. i 2018. pružali su djelatnici hrvatskog ureda Međunarodne organizacije za migracije, a u 2019. djelatnici Isusovačke službe za izbjeglice (JRS), u suradnji s MUP-om, Hrvatskim crvenim križem, UNCHR-om, lokalnim vlastima i lokalnim organizacijama civilnog društva i vjerskim zajednicama (Petrović i Župarić-Iljić, 2024, str. 155).

Slika 2. Europska migrantska kriza 2015. Izvor Dalić i dr., 2020 (Preuzeto s <https://geografija.hr/clanci/kartografsko-prikazivanje-migrantske-krize-u-hrvatskoj/>)

Tijekom velike migrantske krize 2015. godine, timovi JRS-a u zemljama duž Balkanske rute brzo su se mobilizirali kako bi dočekali izbjeglice koje su pristizale i prolazile kroz Europu. U zemljama koje su postale tranzitne točke, kao što su Grčka, Makedonija, Hrvatska i Mađarska, JRS se pridružio drugim nevladinim organizacijama i agencijama UN-a u pružanju hitne pomoći izbjeglicama na morskim lukama, te autobusnim i željezničkim stanicama. Kada su granice duž rute zatvorene u ožujku, timovi JRS-a pratili su izbjeglice koje su bile zarobljene na putu. Posebno kritična bila je situacija onih koji su ostali u Grčkoj, gdje je sredinom godine bilo više od 57.000 ljudi, uključujući mnoge koji su čekali preseljenje ili okupljanje obitelji u druge europske zemlje. JRS Grčka otvorio je drugi prihvatni centar za doček izbjeglica, posebno ranjivih obitelji, samohranih majki s djecom i žrtava nasilja ili mučenja. JRS je također distribuirao odjeću, hranu i druge osnovne potrepštine. U međuvremenu, uz pomoć europskih volontera i samih izbjeglica, JRS je organizirao radionice i tečajeve usmjerene na pomoć izbjeglicama u pronalaženju posla: od nastave engleskog, njemačkog i grčkog jezika do računalnih vještina i šivanja.²⁶

5. ANALIZA SADRŽAJA ČLANAKA INTERNETSKIH MEDIJA

U ovom radu provedeno je istraživanje korištenjem deskriptivne kvalitativne metode analize sadržaja. Ova metoda ima dugu povijest u sociološkim istraživanjima, osobito kada je cilj ispitati obilježja specifičnih sadržaja, u ovom slučaju novinskih članaka iz internetskih medija. Kvalitativna analiza sadržaja omogućuje da se utvrdi kakva poruka se prenosi kroz određeni tekst ili prilog u javnim medijima te kakav utjecaj ta poruka može imati na primatelje, kao i koja je bila namjera prenošenja te poruke i na koji način.

Istraživanje internetskih medija često se koristi za analizu poruka koje dolaze do primatelja putem masovnih komunikacija. Sadržaji tih poruka mogu se analizirati kvalitativno, kvantitativno ili kombinacijom tih dviju metoda (Halmi, 1996).

Kvalitativna analiza najčešće se fokusira na društvene funkcije medija, kao što su interakcija između medija i publike, te istraživanje trenutnog sentimenta. Ova metoda je osobito korisna u analizama društveno osjetljivih tema, poput migracija, jer omogućuje istraživaču da identificira potencijalne stereotipe, predrasude ili pozitivne narative u medijskom prikazu.

²⁶ **Annual Report 2016**, Jesuit Refugee Service, uredili Brette A. Jackson i Danielle Vell, objavio Thomas H. Smolich SJ, pristupljeno 30. kolovoza 2024, https://jrs.net/wp-content/uploads/2018/10/AR2016_ENG_LowRes.pdf

5.1. Definiranje ciljeva istraživanja i metodologija

Za potrebe ovog istraživanja provedena je kvalitativna analiza internetskih medijskih članaka u razdoblju od siječnja do prosinca 2015. godine. Analizom je obuhvaćeno ukupno 46 članaka, a fokus je stavljen na četiri ključna aspekta: odnos političkih stranaka u Hrvatskoj prema migrantskoj krizi, odgovori europskih zemalja na migrantsku krizu, sigurnosni aspekti života stanovništva blizu migracijskih ruta i prihvatnih centara, te uloga Isusovačke službe za izbjeglice i drugih humanitarnih organizacija u prihvatu i integraciji migranata. Ovi aspekti odabrani su kako bi se istražilo kako su različiti akteri reagirali na izazove migrantske krize te kako su te reakcije utjecale na društvene i sigurnosne dinamike unutar lokalnih zajednica i na širem, međunarodnom nivou.

Glavni cilj analize je klasifikacija sadržaja koji izvještavaju o Migrantskoj krizi u razdoblju od 1. siječnja do 1. prosinca 2015. godine. Specifični ciljevi uključuju identificiranje i kategorizaciju tema prisutnih u člancima, priložima, oglasima i apelima koji se bave temom Migrantske krize, ocjenu sentimenta i diskursa u promatranim medijskim priložima te procjenu učestalosti i opsega pojedinih tema tijekom analiziranog razdoblja. Jedinica analize u ovom istraživanju je pojedini prilog, a kriterij za odabir je tema Migrantske krize iz 2015. godine.

Kvalitativno istraživanje provedeno je samostalno od strane autorice, a prikupljanje, analiza i obrada podataka izvršeni su u kolovozu 2024. godine uz korištenje tematske analize. Analiza je također uključivala praćenje načina na koji su mediji u različitim člancima predstavljali aktere krize, kao što su migranti, državne institucije i međunarodne organizacije. Poseban naglasak stavljen je na ton i jezik koji su korišteni prilikom izvještavanja o događajima vezanim za migracije. Uz to, istraživanje je obuhvatilo i analizu učestalosti određenih ključnih pojmova i fraza koje su dominirale u izvještajima, kako bi se procijenila medijska slika o Migrantskoj krizi. Dobiveni rezultati pružaju dublji uvid u način na koji su mediji oblikovali javno mišljenje o ovoj važnoj temi.

5.2. Pregled rezultata i diskusija

U skladu s ciljevima i teorijskim osnovama ovog kvalitativnog istraživanja, kao i na temelju pregledane literature, predstavljamo rezultate dobivene tematskom analizom. Ovi rezultati su usmjereni na ispunjavanje općih i specifičnih ciljeva istraživanja, nudeći jasan pregled analize i tumačenja prikupljenih podataka.

Tablica 1: Analiza odnosa političkih stranaka u RH prema velikoj migrantskoj krizi 2015.

Članci su razvrstani prema kriteriju zastupljenosti teme, fokusirajući se na sljedeći aspekt: Odnos pojedinih političkih stranaka u Republici Hrvatskoj prema njihovim svjetonazorima: analizira se kako su se različite političke stranke odnosile prema migrantskoj krizi i prihvatu migranata u Hrvatskoj, uzimajući u obzir njihovu političku opredjeljenost.

Naslov	Primjer iz teksta	Datum objave	Autor teksta
Kako se odvijala migrantska kriza?	<i>„Tadašnji premijer Zoran Milanović inzistirao je na tome da hrvatske granice ostanu otvorene za izbjeglice, ali je naglasio da naša država neće postati hot-spot (svojevrni prihvatni centar) iz kojeg bi se oni razmještali prema EU.“ (Zrinjski, Jutarnji.hr, 2016.)</i>	9. ožujka 2016.	Ivan Zrinjski
Hrvatska se sigurno neće zatvarati u žicu	<i>„Mi smo apsolutno protiv podizanja žica. Svaka zemlja ima pravo odlučiti što hoće i zatvoriti se kako hoće, ali Hrvatska se sigurno neće zatvarati u žicu, izjavila je Vesna Pusić.“ (HINA, Jutarnji.hr, 2015.)</i>	5. rujna 2015.	Hina
IDS o smještaju migranata u Istri: Bivši vojni objekti nisu adekvatni za smještaj izbjeglica	<i>„Potpuno suosjećamo s izuzetnom teškom situacijom azilanata te podsjećamo da je Istra u 90-tim godinama primila veliki broj izbjeglica i pokazala veliku solidarnost. Međutim, bivši vojni objekti u Puli i Istri sada su napušteni i u</i>	21. kolovoza 2015.	Tamara Opačak Klobučar

	<i>derutnom stanju, stoga nisu ni u najmanju ruku adekvatni za smještaj izbjeglica – navode iz IDS-a. „ (Opačak Klobučar, Večernji.hr, 2015.)</i>		
IDS o smještaju migranata u Istri: Bivši vojni objekti nisu adekvatni za smještaj izbjeglica	<i>„U bivšim vojnim objektima vidimo veliku mogućnost za razvoj turizma i smatramo da je apsurdno da se od svih mogućih lokacija u Hrvatskoj za izbjegličke centre spominju upravo nekretnine koje imaju golemi investicijski potencijal – kažu iz IDS-a.“ (Opačak Klobučar, Večernji.hr, 2015.)</i>	21. kolovoza 2015.	Tamara Opačak Klobučar
Evo kako bi hrvatski političari riješili izbjegličku krizu	<i>„Ruža Tomašić (HKS) Kad bih ja mogla odlučiti što s izbjeglicama, smjestila bih ih u vojni objekt pod nadzorom. Prvenstveno jer ne znamo koga smo dobili, možda među njima ima i ISIL-ovaca.“ (Večernji list, 2015.)</i>	26. kolovoza 2015.	Večernji list
Evo kako bi hrvatski političari riješili izbjegličku krizu	<i>Gordan Jandroković (HDZ) „Važno je onemogućiti stihiju, kaos i nekontrolirane situacije poput onih u Makedoniji ili Srbiji.“ „No, za bilo kakvo rješenje nužno nam je znati ono što vlast koja je odgovorna ne želi reći – koji objekti su na raspolaganju, za koliko ljudi i koje financije imamo.“ (Večernji.hr, 2015.)</i>	26. kolovoza 2015.	Večernji list
Evo kako bi hrvatski političari riješili izbjegličku krizu	<i>„Mirela Holy (ORaH) Stranka ORaH zalaže se za otvorena vrata i solidarnost. Međutim, smatramo da se država mora kvalitetno pripremiti za dolazak većeg broja izbjeglica i u logističkom i u sigurnosnom, ali i u financijskom smislu.“ (Večernji.hr, 2015.)</i>	26. kolovoza 2015.	Večernji list
SDP i HDZ primali bi migrante bez obzira na nezaposlenost	<i>„Tezi da Hrvatska uopće ne treba primati migrante protiv se vodeće stranke, SDP snažno, a HDZ djelomično, a podržavaju je U ime obitelji, Most, HKS, HDSSB, što ukazuje na</i>	29. listopada 2015.	Dijana Jurasić

	<i>ideološke, ali i pragmatične razlike između stranaka.“ (Jurasić, Večernji.hr, 2015.)</i>		
SDP i HDZ primali bi migrante bez obzira na nezaposlenost	<i>„Od 12 stranaka njih devet je izrazito protiv vjerske isključivosti, a Živi zid, Bandić, HKS su prema tezi da trebamo primiti samo kršćane neutralni. Tezu da su migranti i izbjeglice iz Sirije dobrodošli i da im država treba ponuditi smještaj i posao te ih integrirati dijelom podržavaju SDP, Pametno, ORaH i Uspješna Hrvatska, ali ne i desne stranke i IDS, kaže Čengiđ“ (Jurasić, Večernji.hr, 2015.)</i>	29. listopada 2015.	Dijana Jurasić
SDP i HDZ primali bi migrante bez obzira na nezaposlenost	<i>„Većina stranaka je protiv ksenofobije i vjerske isključivosti i nastoji biti otvorena prema ideji primanja migranata, ali načelno ili zato što ćemo trebati radnike. No, kod konkretnih pitanja o integracijskim, političkim i ekonomskim potezima stranke se dijele i nejasno je koje bi poteze povukle budemo li morali primiti dio migranata s Bliskog istoka.“ Čengiđ (Jurasić, Večernji.hr, 2015.)</i>	29. listopada 2015.	Dijana Jurasić
Matić: Vlada radi korektno, nisam za vojsku na granici	<i>„Ministar branitelja Predrag Matić ocijenio je u Vukovaru da Vlada svoj posao radi korektno glede izbjegličke i migrantske krizu, ali zabrinjava da se ne može predvidjeti konačan broj ljudi koji će doći, a komentirajući zahtjeve da se na hrvatsku granicu razmjesti vojska rekao je kako nije za to da vojska "prsimi i oružjem" brani državnu granicu, i da bi to bila ružna slika.“ (Jurasić, Večernji.hr, 2015.)</i>	23. rujna 2015.	Dijana Jurasić
PROTIV VOJSKE NA GRANICAMA 'Ne pristajemo na	<i>Predsjednik Vlade Tihomir Orešković nakon razgovora s njemačkom kancelarkom Angelom Merkel u Berlinu rekao je da "trenutno razmatramo da, ako to bude potrebno, u zaštiti</i>	02. ožujka 2016.	D.Š.

pravdanje zveckanja oružjem'	<i>granica policiji pomogne i vojska, i to u svrhu humanijeg tretmana izbjegličkih tokova“.</i> (D.Š., Dnevnik.hr, 2016.)		
Pusić kaže kako dogovor ne može biti da u Hrvatsku ulazi 7 ili 8 tisuća, a u Sloveniju samo 2500 izbjeglica	<i>“Mi smo pokrenuli inicijativu da se dogovorimo, ja sam pisala svim ministrima vanjskih poslova zemalja ovog koridora (kojim idu izbjeglice) da se dogovorimo, ali ne možemo se dogovarati tako da u Hrvatsku uđe sedam, osam tisuća, a u Sloveniju 2500. Ne možemo, jer naprosto ti ljudi ne mogu ispariti. Oni svi žele proći, nitko ne želi ostati tu, nitko ne želi ostati ni u Sloveniji. Svi žele što prije prema Njemačkoj”, rekla je Pusić novinarima.</i> (HINA, Telegram, 2015.)	22. listopada 2015.	Hina
Stier "Od izuzetne nam je važnosti da zapadnobalkanski migracijski pravac ostane zatvoren"	<i>Ministar Stier je podsjetio da je prošlogodišnji "nezapamćeni" migracijski val od Drugog svjetskog rata izazvao probleme koji su se javili zbog "nedovoljne sposobnosti upravljanja" tom krizom u europskim državama i ocijenio da je nužno "u europskom okviru pronaći zajedničko djelotvorno i dugoročno rješenje ovih kretanja".</i> (D.B., Dnevnik.hr, 2015.)	21. studenoga 2015.	D.B.
Stier "Od izuzetne nam je važnosti da zapadnobalkanski migracijski pravac ostane zatvoren"	<i>"Kod legalnih migracija nužna je solidarnost svih država na ruti kako bi se što ravnomjernije i pravednije podijelio taj teret, a kod nelegalnih migracija ta je suradnja važna zbog sprečavanja krijumčarenja ljudima, organiziranog kriminala i trgovanja ljudima, posebno najosjetljivijim skupinama", rekao je Stier. Smatra da ta suradnja ima i vrlo važan sigurnosni aspekt u sprečavanju ulaska terorističkih skupina.</i> (D.B., Dnevnik.hr, 2015.)	21. studenoga 2015.	D.B.

Stier	„Po njegovom sudu, izbjeglice imaju ne samo prava već i obveze: pridonijeti razvoju zemlje koja ih je primila, poštivati zakone i prilagoditi se zemlji domaćina.“ (D.B., Dnevnik.hr, 2015.)	21. studenoga 2015.	D.B.
Tomašić o izbjegličkoj krizi: Glavni krivac stanuje upravo ovdje u Bruxellesu	"Europska komisija, ta vlada bez države, svojim je porukama bezrezervne solidarnosti i otvorenosti za migrante samo ohrabrila na desetine tisuća ljudi iz azijskih i afričkih država u kojima nema rata da zajedno sa stvarnim izbjeglicama potraže sreću u Europi", poručila je Tomašić. (Berić, Dnevno.hr, 2015.)	17. rujna 2015.	M. Berić
HNS prozvao HDZ zbog shizofrene politike prema izbjeglicama, misle da i Grabar-Kitarović širi histeriju	„Hrvatska narodna stranka (HNS) prozvala je u srijedu oporbeni HDZ zbog shizofrene politike prema izbjeglicama, optužujući je da radi nered u vlastitoj državi, pokušavaju unijeti paniku i logiku kaosa podignuti na razinu svoje politike.“ (Hina, Telegram.hr, 2015.)	23. rujna 2015.	Hina
HNS prozvao HDZ zbog shizofrene politike prema izbjeglicama, misle da i Grabar-Kitarović širi histeriju	„U HNS-u smatraju da se i predsjednica aktivno uključila u politiku širenja histerije jer je imenovala ratnog ministra Andriju Hebranga za svoga posebnog povjerenika za migrantsku krizu koji je zahtjevao da se vojska rasporedi na granice.“ (Hina, Telegram.hr, 2015.)	23. rujna 2015.	Hina

Živi zid nema program, nego manifest	„... smatraju da Hrvatska ne može zbrinuti više od tisuću izbjeglica, a na zbrinjavanje izbjeglica pristaju samo ako ih se smjesti u izbjegličke kampove.“ (Vidov, Faktograf.hr, 2015.)	26. listopada 2015.	Petar Vidov
CMS Kolindu da ne militarizira izbjegličku krizu	„Predsjednica mora shvatiti da izbjeglice koje dolaze i prolaze kroz RH nisu nikakva okupatorska vojska već ljudi - a među njima i brojna djeca te druge ranjive skupine - koji bježe pred ratovima. Ovakvim nepromišljenim i neodgovornim stavovima Predsjednica samo unosi nemir među građane RH i besmisleno iscrpljuje važne državne resurse.“ (Marusić, tportal.hr, 2015.)	17. rujna 2015.	Dusko Marusić

Analiza tekstova pokazuje da politički odgovori na migrantsku krizu 2015. godine u Hrvatskoj reflektiraju širok spektar ideoloških pristupa koji se kreću od otvorenosti i inkluzivnosti do strože kontrole i ograničavanja pristupa. Liberalnije stranke, poput SDP-a i ORaH-a, zastupaju politike koje su usmjerene na solidarnost i integraciju migranata, ističući važnost ljudskih prava i međunarodne suradnje. Ove stranke naglašavaju kako je humanost i moralna obveza pružiti pomoć onima u potrebi.

S druge strane, konzervativnije stranke i pojedini politički akteri izražavaju duboku zabrinutost zbog sigurnosnih, kulturnih i ekonomskih izazova povezanih s prihvaćanjem velikog broja migranata. Na primjer, stranke kao što su Hrvatska konzervativna stranka (HKS) i neki članovi HDZ-a ističu važnost stroge kontrole i ograničenog prihvata migranata. Oni svoj pristup opravdavaju mogućim sigurnosnim rizicima i ograničenim kapacitetima države za efikasnu integraciju migranata.

Ovaj dijalog unutar političkog spektra Hrvatske nije samo odraz unutarnjih političkih razlika, već također odražava širi europski i globalni dijalog o migracijama. Politike prema migrantima postaju polje ideološke borbe gdje se različite vizije društva i države isprepliću s praktičnim pitanjima upravljanja i integracije. Dodatno, dinamika i izazovi izraženi kroz političke stavove ukazuju na potrebu za sveobuhvatnim i prilagodljivim politikama koje mogu adekvatno rješavati kako humanitarne tako i logističke aspekte migrantske krize. Medijsko

izvještavanje o političkim stajalištima igra ključnu ulogu u oblikovanju javnog mnijenja. Ovi članci ne samo da informiraju građane već također mogu pojačati ili ublažiti društvene napetosti. Način na koji mediji prezentiraju političke stavove može utjecati na percepciju javnosti o izvedivosti i prihvatljivosti različitih političkih prijedloga.

Zaključno, ova analiza tekstova o političkim odgovorima na migrantsku krizu pruža uvid u kompleksnu mrežu ideoloških pozicija i praktičnih razmatranja koja oblikuju političku klimu u Hrvatskoj. Razumijevanje ovih dinamika ključno je za izgradnju efikasnijih i humanijih migracijskih politika.

Tablica 2: Analiza različitih politika i pristupa Europskih zemalja na migrantsku krizu 2015

Članci su razvrstani prema kriteriju zastupljenosti teme, fokusirajući se na sljedeći aspekt: Odgovor europskih zemalja na veliku migrantsku krizu 2015. godine: Analiza kako su različite europske zemlje reagirale na izazove koje je donijela migrantska kriza. Posebna pažnja posvećuje se politikama otvorenih i zatvorenih granica, integracijskim mjerama te razlikama u pristupima i strategijama koje su primijenjene u kontekstu nacionalnih sigurnosnih, socijalnih i ekonomskih okolnosti.

Naslov	Primjer iz teksta	Datum objave	Autor teksta
Kako se odvijala migrantska kriza	<i>„Merkel je više puta istaknula da Europa zatvorenih granica koja odvrća prave izbjeglice i tražitelje azila nije njezina Europa.“ (Zrinjski, Jutarnji.hr, 2016.)</i>	9. ožujka 2016.	Ivan Zrinjski
Kako se odvijala migrantska kriza	<i>„...početkom rujna prošle godine konzervativni mađarski premijer Viktor Orban zatvorio je granične prijelaze prema Srbiji i započeo izgradnju ograde čiji je cilj bio spriječiti migrante/izbjeglice da ulaze u Mađarsku, usprkos otvorenom protivljenju iz Europske unije i većine njezinih država članica.“ (Zrinjski, Jutarnji.hr, 2016.)</i>	9. ožujka 2016.	Ivan Zrinjski

Hrvatska se sigurno neće zatvarati u žicu	„Njemački ministar vanjskih poslova Frank-Walter Steinmeier, francuski Laurent Fabius i talijanski Paolo Gentiloni poslali su ovoga tjedna pismo visokoj predstavnici EU za vanjske poslove Federici Mogherini u kojem su izložili ideje za rješavanje migrantske krize. Oni se zauzimaju za učinkovitiji sustav azila i za stvaranje sustava za integrirano upravljanje vanjskim granicama EU.“ (Hina, Jutarnji.hr, 2015.)	5. rujna 2015.	Hina
Nakon izbjegličke katastrofe Europska unija više neće biti ista	„Bude li izbjeglička katastrofa u Makedoniji još dugo trajala, a mogla bi, jer će očajnici sigurno još pristizati, u Makedoniji bi mogao nastati ne samo izbjeglički nego i politički kaos. Ne intervenira li EU brzo i uspješno u taj kaos, u geopolitički osjetljivom makedonskom prostoru moglo bi se stvoriti veliko balkansko krizno žarište.“ (Jajčinović, Večernji.hr, 2015.)	26. kolovoza 2015.	Milan Jajčinović
EU vraća stare azilante da bi primio izbjeglice	„Europska unija želi "pročistiti" azilante i tražitelje azila u Uniji te dio njih vratiti u države iz kojih su došli, a prvi bi na popisu za povratak najvjerojatnije bili građani balkanskih država, posebno Srbije, Kosova i Albanije, koji su po broju tražitelja azila uz bok Sirijcima.“ (Veljković, Večernji.hr, 2015.)	24. kolovoza 2015.	Sandra Veljković
EU vraća stare azilante da bi primio izbjeglice	„U Bruxellesu smatraju kako je neophodno na europskoj razini usuglasiti popis sigurnih zemalja podrijetla, država u kojima ne prijete progon, u Europi i izvan nje, u koje bi vraćali azilante i tako smanjili pritisak na članice te otvorili mjesta za one kojima je zaštita zaista potrebna, doznajemo iz Europske komisije.“ (Veljković, Večernji.hr, 2015.)	24. kolovoza 2015.	Sandra Veljković

EU vraća stare azilante da bi primio izbjeglice	„Upravo zbog masovnog dolaska novih azilanata, u posljednje je vrijeme na dnevni red u velikom broju europskih država na red došla reevaluacija stanja na Balkanu, a Njemačka je među prvima skinula Srbiju, BiH i Makedoniju s popisa nesigurnih zemalja.“ (Veljković, Večernji.hr., 2015.)	24. kolovoza 2015.	Sandra Veljković
EU vraća stare azilante da bi primio izbjeglice	„Za ilustraciju koliko je skidanje ili stavljanje neke države na popis sigurnih zemalja delikatno pitanje, može poslužiti podatak kako je Kanada Hrvatsku skinula s popisa nesigurnih zemalja tek krajem 2012.“ (Veljković, Večernji.hr, 2015.)	24. kolovoza 2015.	Sandra Veljković
Slovenski premijer Cerar upravo napao Hrvatsku, tvrdi da se ponaša neeuropski i namjerno šalje mase izbjeglica na granicu	„Ravnatelj slovenske policije Marjan Fank izjavio je za Slovensku televiziju da Hrvatska nije ispoštovala dogovor postignut u srijedu u Beču između ravnatelja policija Austrije, Slovenije i Hrvatske o boljoj komunikaciji u migrantskoj krizi nego je upravo suprotno na granicu sa Slovenijom u noći na četvrtak poslala bez najave do sada najveći broj migranata i to upravo “na mjesta gdje ih nismo očekivali.”“ (Hina, Telegram.hr, 2015.)	22. listopada 2015.	Hina
Slovenski premijer Cerar upravo napao Hrvatsku, tvrdi da se ponaša neeuropski i namjerno šalje mase izbjeglica na granicu	„Izgubili smo sposobnost zaštite naših granica”, rekao je bivši poljski premijer: “Moramo prekinuti beskorisne rasprave između onih koji žele braniti granice (...) i pobornika solidarnosti i otvorenosti”, dodao je, aludirajući na njemačku kancelarku Angelu Merkel i mađarskog premijera Viktora Orbana koji su ga slušali.“ (Vlašić, Arapović, Telegram.hr, 2015.)	22. listopada 2015.	Tajana Vlašić Drazen Arapović
Orban traži promjenu imigracijske	„Mađarski premijer Viktor Orban zatražio je od europskih vođa kasno u srijedu da promijene svoju imigracijsku politiku i odvrate migrante od dolaska u	22. listopada 2015.	Raif Okić

politike EU, kaže da su izbjeglice prijetnja demokratskom poretku	<i>Europu , jer u protivnom će se suočiti s političkom krizom i prijetnjom demokratskom poretku. “ (Okić, Telegram.hr. 2015.)</i>		
EU zbog migranata prijeti propast poput Rimskog Carstva	<i>„Europi prijeti opasnost od toga da propadne poput Rimskoga Carstva zbog posljedica migrantske krize, rekao je nizozemski premijer Mark Rutte, čija zemlja u siječnju preuzima rotirajuće predsjedanje Europskom unijom. “ (B.V., Dnevnik.hr, 2015.)</i>	27. studenoga 2015.	B.V.
EU zbog migranata prijeti propast poput Rimskog Carstva	<i>'Nizozemska vlada migrantsku krizu smatra jednim od prioriteta nakon što zemlja preuzme predsjedavanje EU-om. "Moramo zaustaviti priljev migranata koji stižu u Europu, ne možemo nastaviti s ovakvim stanjem", rekao je nizozemski premijer, a prenosi EUObserver online.' (B.V., Dnevnik.hr, 2015.)</i>	27. studenoga 2015.	B.V.
Merkel odbija ograničiti broj migranata koji ulaze u Njemačku	<i>„Njemačka kancelarka Angela Merkel u petak je na godišnjem kongresu svog ključnog političkog saveznika, Kršćansko socijalne unije (CSU), branila svoj način vođenja migrantske krize, odbacivši prijedloge za ograničavanjem broja tražitelja azila koji ulaze u zemlju. “ (D.P., Dnevnik hr., 2015.)</i>	20. studenoga 2015.	D.P.
Merkel odbija ograničiti broj migranata koji ulaze u Njemačku	<i>“Merkel je, između ostalog, predložila zaštitu vanjskih granica EU-a i sporazum s Turskom o legalnoj migraciji. “ (D.P., Dnevnik hr., 2015.)</i> <i>““Ovo je pravi način smanjenja broja izbjeglica, a ne uvođenje nacionalnog limita, koji će nam omogućiti da djelujemo u interesu svijetu”, dodala je.' (D.P., Dnevnik hr., 2015.)</i>	20. studenoga 2015.	D.P.

Merkel odbija ograničiti broj migranata koji ulaze u Njemačku	„Bavarski premijer i vođa CSU-a Horst Seehofer je prije njezina govora ponovo iznio prijedlog o ograničenom broju migranata koji mogu ući u Njemačku.“ (D.P., Dnevnik hr., 2015.) “Kako god na to gledali, nema drugog način doli određivanja limita ili granice za prihvrat migranata”, kazao je Seehofer.' (D.P., Dnevnik hr., 2015.)	20. studenoga 2015.	D.P.
Merkel odbija ograničiti broj migranata koji ulaze u Njemačku	"Čvrsto vjerujemo da s ovako velikim, povijesnim izazovom integriranja izbjeglica u našoj zemlji dugoročno nećemo imati suglasnost ljudi ako se ne dogovorimo o ograničenju za imigraciju izbjeglica", rekao je Seehofer zaradivši veliki pljesak. (D.P., Dnevnik hr., 2015.)	20. studenoga 2015.	D.P.
Merkel odbija ograničiti broj migranata koji ulaze u Njemačku	„Popularnost Merkel pretrpjela je težak udarac zbog migrantske krize. U travnju 75 posto Nijemaca je mislilo da dobro obavlja svoj posao. U istraživanju Infratesta prošlog tjedna to je mislilo samo 49 posto.“ (D.P., Dnevnik hr., 2015.)	20. studenoga 2015.	D.P.
Orban drži da je migrantsku krizu skovala ljevičarska urota	„Val migranata koji s Bliskog istoka i Afrike hrle u Europu možda je dio urote ljevičara koji kontinent žele napučiti svojim simpatizerima, rekao je mađarski premijer Viktor Orban za švicarski časopis od četvrtka.“ (Ma.B, Dnevnik.hr, 2015.)	12. studenoga 2015.	Ma.B
Orban drži da je migrantsku krizu skovala ljevičarska urota	„Europa je duboko podijeljena u načinu kako se nositi s izbjegličkim valom, a Orban se istaknuo stajalištem da bi povećan broj muslimana mogao ugroziti europske kršćanske vrijednosti.“ (Ma.B, Dnevnik.hr, 2015.)	12. studenoga 2015.	Ma.B
Namjerno zapalili buduću	„Zgrada koja je uskoro trebala postati prihvatni centar za podnositelje zahtjeva za azilom u Švedskoj namjerno	24. listopada 2015.	Ma. B

centar za izbjeglice	<i>je zapaljena, kako se čini, objavila je policija u subotu. “ (Ma.B, Dnevnik.hr, 2015.)</i>		
Namjerno zapalili budući centar za izbjeglice	<i>„Švedska je jedna od zemalja koje privlače najviše izbjeglica te za ovu godinu predviđa između 140.000 i 190.000 zahtjeva za azilom, na 9,8 milijuna stanovnika. Dio birača protivi se toj imigraciji kako svjedoči popularnost Švedskih demokrata (krajnja desnica) koji pozivaju na zatvaranje granica.“ (Ma.B, Dnevnik.hr, 2015.)</i>	24. listopada 2015.	Ma. B
Milanović u Bruxellesu: 'Došao sam razgovarati, a ne prihvatiti zaključke koji ne vode nikamo'	<i>„Slovenija je već objavila da joj u početku treba 400 policijaca, a dugoročno do dvije tisuće za pomoć u nadzoru granica, ali na svojim granicama ne želi Frontexove snage i predlaže da se one uspostave na granici Hrvatske i Srbije i Grčke i Turske.“ (Ma.B, Dnevnik.hr, 2015.)</i>	25. listopada 2015.	Ma. B
Vučić: Ostao sam jedini u Europi koji je je protiv zidova i ograda	<i>„Srbijanski premijer Aleksandar Vučić izjavio je u četvrtak kako se protivi podizanju zidova i ograda, i da Srbija ne može biti prva i posljednja obrana Europe od migranata te da Europska unija mora riješiti migrantsku krizu na svojim granicama, izvijestili su beogradski elektronički mediji.“ (T.V., Dnevnik.hr, 2015.)</i>	15. rujna 2016.	T.V.
Austrija: 'Nećemo sudjelovati u nikakvom sustavu kvota za raspodjelu izbjeglica'	<i>„Austrija ne želi sudjelovati ni u kakvom sustavu kvota za raspodjelu izbjeglica među europskim zemljama jer je sama učinila dovoljno, izjavio je austrijski ministar obrane Hans Peter Doskozil za novine Oesterreich.“ (D.B., Dnevnik.hr, 2015.)</i>	6. ozujka 2016.	D.B.

<p>Austrija: 'Nećemo sudjelovati u nikakvom sustavu kvota za raspodjelu izbjeglica'</p>	<p>„Austrija je dobila 90.000 zahtjeva za azilom prošle godine. 'Mi preuzimamo lavovski udio i samo ove godine ćemo primiti 37.500 tražitelja azila. Sada je red na drugima. Zašto bi Austrija preuzimala izbjeglice iz Grčke? To bi poslalo pogrešan signal', rekao je Doskozil.“ (Hina prenosi za Dnevnik.hr, D.B., 2015.)</p>	<p>6. ozujka 2016.</p>	<p>D.B.</p>
<p>PROSVJED PROTIV ŽICE Ljubljana: Aktivisti protiv militarizacije i ksenofobije u Europi</p>	<p>„Mađarska je do sada Sloveniji isporučila 24.000 koluta bodljikave žice i 16.000 stupova na kojima se žica razapinje, te izrazila spremnost da joj i dalje isporučuje materijal za regulaciju priljeva migranata preko Hrvatske...“ (B.V., Dnevnik.hr, 2015.)</p>	<p>10. prosina 2015.</p>	<p>B.V.</p>
<p>Nakon Sirijaca najveći broj tražitelja azila u Njemačkoj dolazi s Balkana</p>	<p>„Velika Britanija, pak traži da se puno više toga napravi po pitanju vraćanja migranata koji nemaju razloga tražiti azil u njihove domovine. Osim toga, Velika Britanija odbija sudjelovati u predloženom načinu raspodjela kvota, te ima svoj plan kako ih zbrinuti, ali direktno iz sirijskih izbjegličkih kampova.“ (Arslani, 2015.)</p>	<p>23. rujna 2015.</p>	<p>Merita Arslani</p>
<p>Nakon Sirijaca najveći broj tražitelja azila u Njemačkoj dolazi s Balkana</p>	<p>„Njemačka i Švedska su najpoželjnije destinacije izbjeglica, Njemačka je najavila da ih može primiti 800.000, ali obje zemlje traže da sve zemlje članice unije podnesu jednaki teret ovog problema.“ (Arslani, 2015.)</p>	<p>23. rujna 2015.</p>	<p>Merita Arslani</p>

<p>Nacrt zaključaka: Turska će pomoći EU u suzbijanju migracije u zamjenu za novac</p>	<p>„Turska će u zamjenu dobiti 3 milijarde dolara početne pomoći za zbrinjavanje izbjeglica na svom teritoriju. Taj bi iznos kasnije mogao biti prilagođen u skladu s razvojem događaja, kaže se u nacrtu.“ (D.D.N., Dnevnik.hr, 2015.)</p>	<p>29. studenoga 2015.</p>	<p>D.D.N.</p>
--	---	----------------------------	---------------

Europski odgovori na migrantsku krizu 2015. godine odražavaju širok spektar političkih i socijalnih reakcija, pri čemu su se zemlje značajno razlikovale u svojim pristupima. Na jednom kraju spektra, Njemačka je, pod vodstvom kancelarke Angele Merkel, zauzela stav otvorenosti, pozivajući na solidarnost i integraciju izbjeglica. Merkelina politika otvorenih vrata simbolizira napor da se Europa suoči s izazovima krize humanitarno. Međutim, unatoč njezinoj početnoj odlučnosti, Merkel je suočena s padom podrške među biračima te nedostatkom podrške od strane nekih političkih saveznika, što dodatno komplicira političku situaciju.

S druge strane, suprotno stajalište zauzela je Mađarska pod vodstvom Viktora Orbana, koji je implementirao stroge mjere zatvaranja granica i izgradnje ograda, ističući potrebu za zaštitom nacionalne sigurnosti. Ove mjere, iako kontroverzne, odražavaju duboku zabrinutost za kontrolu migracija i očuvanje unutarnje stabilnosti.

Srbijanski premijer Aleksandar Vučić izrazio je protivljenje politici zatvorenih granica, naglašavajući potrebu za europskim rješenjem koje uključuje otvorenost i suradnju. S druge strane, Nizozemska, koja je u to vrijeme bila na pragu preuzimanja predsjedanja EU, naglasila je potrebu za strožim kontrolama i ograničavanjem priljeva migranata, što reflektira unutarnji politički pritisak i rastuću popularnost desničarskih stranaka.

Slovenija je tijekom migrantske krize pokazala mješovit pristup, balansirajući između osiguranja granica i europske solidarnosti. Slovenska vlada posegnula je za kontroverznim mjerama kao što je postavljanje žičanih ograda, koje su bile usmjerene na upravljanje priljevom migranata, ali su istovremeno izazvale kritike zbog ograničavanja slobode kretanja i mogućih kršenja ljudskih prava.

Švedske vlasti su inicijalno promicale politiku otvorenih vrata, no unutarnje tenzije i rastuća podrška desničarskim strankama koje su se protivile ovoj politici ukazale su na sve veći jaz između vladine politike i javnog mnijenja. Ovo ukazuje na složenost socijalnih i integracijskih izazova kada je riječ o prihvatu velikog broja izbjeglica, gdje plemeniti ciljevi mogu biti u konfliktu s lokalnim kapacitetima i prihvaćanjem izbjeglica.

Turska je igrala ključnu ulogu u upravljanju migrantskom krizom, djelujući kao glavna tranzitna točka za izbjeglice koje su nastojale doći do Europe. Ova strateška pozicija stavila je Tursku u središte europskih nastojanja za kontrolu migrantskog vala. Kao rezultat, EU je pregovarala s Turskom o sporazumima koji bi pomogli u reguliranju i smanjenju migracijskih tokova, uključujući značajnu financijsku pomoć namijenjenu za poboljšanje uvjeta u turskim izbjegličkim kampovima. Ovi sporazumi bili su ključni za europske napore da se migrantska kriza stavi pod kontrolu, pri čemu je Turska odigrala centralnu ulogu u zaustavljanju priljeva izbjeglica na europski kontinent. Ova dinamika ne samo da je istaknula Tursku kao neophodnog partnera u rješavanju krize, već je također naglasila potrebu za međunarodnom suradnjom u adresiranju globalnih migracijskih izazova.

U svjetlu ovih iskustava, Europska unija se našla pred potrebom boljeg usklađivanja nacionalnih politika s ciljevima unije. Pokušaji uspostavljanja zajedničkog sustava kvota i definiranja sigurnih zemalja podrijetla bili su odgovor na te potrebe, ali su također pokazali koliko je teško postići suglasnost među članicama s divergentnim interesima i političkim realnostima. Ova kriza izazvala je temeljito preispitivanje europskih vrijednosti otvorenosti i solidarnosti, ukazujući na složenost usklađivanja idealizma s političkom i socijalnom realnošću. Razlike u nacionalnim pristupima i dalje proizvode napetosti unutar bloka, naglašavajući hitnost razvijanja koherentnijih, pravednijih i održivijih politika koje balansiraju između nacionalnih sigurnosnih interesa i zajedničkih europskih vrijednosti.

Tablica 3: Utjecaj migrantske krize na sigurnost i socijalne dinamike lokalnog stanovništva uz glavne rute

Članci su razvrstani prema kriteriju zastupljenosti teme, fokusirajući se na sljedeći aspekt: Sigurnosni aspekt domicilnog stanovništva naseljenog uz rute i centre za prihvata migranata: Analizira se utjecaj migrantske krize na sigurnost i životne uvjete lokalnog stanovništva koje živi u blizini glavnih migracijskih ruta i prihvatnih centara. Istražuje se kako su lokalne

zajednice reagirale na dolazak migranata, koje mjere sigurnosti su implementirane, te kako su se socijalne i sigurnosne dinamike promijenile u tim područjima.

Naslov	Primjer iz teksta	Datum objave	Autor teksta
50 pitanja o izbjeglicama: Tko su, odakle dolaze, ima li među njima terorista	„Prema Vladinu planu za zbrinjavanje migranata, izbjeglice će moći ostati u Hrvatskoj, u kojoj imaju pravo na zdravstvenu i pravnu pomoć, obrazovanje i smještaj. U Zagrebu, Velikoj Gorici, Kutini, Puli i Poreču moći će radi lakše integracije u društvo naučiti hrvatski jezik. Iz Fonda za azil, migracije i integraciju RH će moći tražiti 6000 – 10.000 eura za svakog izbjeglicu.“ (Krmpotić, Jutarnji.hr, 2015.)	25. rujna 2015.	Željka Krmpotić
50 pitanja o izbjeglicama: Tko su, odakle dolaze, ima li među njima terorista	„Zbog činjenice da se na području Republike Hrvatske trenutačno nalazi oko 14 tisuća migranata, društvenim mrežama i elektroničkom poštom među građanima počela se širiti vijest da se na našem području u posljednjih nekoliko sati dogodio veći broj kaznenih djela koje su počinili migranti. Navodi se lažna informacija o povećanom broju silovanja, pokušaja silovanja, uličnih razbojstava i otmica djece. Na području svih naših policijskih uprava nije evidentiran povećan broj kaznenih djela niti prekršaja, kao ni drugih događaja koji se ovdje lažno navode.“, priopćila je policija. (Krmpotić, Jutarnji.hr, 2015.)	25. rujna 2015.	Željka Krmpotić
POZIV Isusovačka služba traži u Varaždinu i okolici smještaj za izbjeglice	„Kada govorimo o području Varaždina, očekujemo da će pet sirijskih obitelji uspjeti naći svoj novi dom upravo ovdje te vjerujemo da će građani Varaždina iskazati dobrodošlicu i solidarnost s ljudima koji su morali napustiti svoj dom zbog rata i nasilja – javljaju iz službe, dodavši da pozivaju građane Varaždina i okolice da ukoliko imaju nekretninu koji mogu staviti na raspolaganje tim obiteljima da se	21. prosinca 2017.	Varaždinski.hr

	<i>jave u Isusovačku službu za izbjeglice“ (Varaždinski.hr, 2017.)</i>		
Dio Brođana protiv izbjegličkog kampa: Ne bojimo ih se, ali ...	<i>”Protiv otvaranja privremenoga zimskog tranzitnog kampa za izbjeglice, na glavnom trgu u Slavonskome Brodu u četvrtak popodne prosvjedovalo je stotinjak Brođana koji gradskim vlastima i vladi zamjeraju što nije bilo javne rasprave u vezi s odlukom o lokaciji kampa.” (Hina, tportal.hr, 2015.)</i>	22. listopada 2015.	Hina
Dio Brođana protiv izbjegličkog kampa: Ne bojimo ih se, ali ...	<i>„Mi se tih ljudi ne bojimo, no odluka je trebala biti donesena nakon javne rasprave, trebalo je pitati građane, rekla je okupljenima inicijatorica prosvjeda Božena Rorzercer.“ (Hina, tportal.hr, 2015.)</i>	22. listopada 2015.	Hina
Dio Brođana protiv izbjegličkog kampa: Ne bojimo ih se, ali ...	<i>“Da ne ispadne da smo mi protiv ljudi, žena, djece koji bježe od rata, mi jako dobro znamo kako je to. Nismo protiv takvih. Mi smo jednostavno protiv da se nelegalno gradi kamp u napaćenom gradu”, poručio je Zdravo Sajfert. (Hina, tportal.hr, 2015.)</i>	22. listopada 2015.	Hina
Krenu li izbjeglice prema Hrvatskoj prijete im minska polja	<i>„U policiji kažu da zasad mogu primiti tri tisuće ljudi. Dakle policija će evidentirati svaku osobu, neće biti masovnog propuštanja kao u nekim drugim zemljama, to je logično iz sigurnosnih razloga.“ (M.G., Dnevnik.hr, 2015.)</i>	14. rujna 2015.	M.G.
Krenu li izbjeglice prema Hrvatskoj prijete im minska polja	<i>„A Hrvatska, baš kao i svaka država članica Europske unije mora registrirati svaku osobu koja ulazi na nezino područje. Na problemu s izbjeglicama angažirano je 20.000 policajaca, od kojih 6000 nadzire državnu granicu.“</i>	14. rujna 2015.	M.G.

	<i>(M.G., Dnevnik.hr, 2015.)</i>		
Slavonski Brod gradi kamp za 5.000 izbjeglica	<i>„Kroz Hrvatsku je od početka izbjegličke krize prošlo blizu 333.500 izbjeglica. U prihvatnom centru na istoku zemlje očekuju pojačan priliv tokom noći, nakon što su hiljade izbjeglica iz Grčke krenule put zapadnobalkanske rute.“ (Al Jazeera, 2015.)</i>	7. studenoga 2015.	Al Jazeera
Zagreb: Prosvjed protiv ulaska migranata okupio vrlo mali broj ljudi	<i>„Hrvatska čista stranka prava (HČSP) u subotu je na središnjem zagrebačkom Trgu bana Josipa održala slabo posjećeni prosvjed...“ Mirnim prosvjedom pred dvadesetak okupljenih, predstavnici te stranke poručili su da se nekontroliranim puštanjem migranata u Hrvatsku, a time i u ostale države Europske unije, postavlja tempirana bomba “do čije će eksplozije doći prije ili kasnije”. (Hina, Nacional.hr, 2015.)</i>	29. rujna 2015.	Hina
Hrvatski i slovenski aktivisti rezali žilet žicu na granici u Međimurju	<i>"Ne strah nas nije, mi se vodimo etičkim i moralnim načelima, žice i granice su nam apsolutno neprihvatljive u svijetu u kojem nam se govorilo da ulazimo u zajednicu bez granica, a sada vidimo da to uopće nije tako", rekla je jedna od aktivistica, prenosi RTL. (R.A., Index.hr, 2016.)</i>	9. siječnja 2016.	R.A.
PROTIV ŽICE Danas u Istri od 11 sati veliki prosvjed protiv žilet-žice	<i>„Ovo je prosvjed PROTIV ŽICE te su u tom smislu dobrodošli transparenti i poruke isključivo protiv žice. Molimo da svi ostali transparenti nose POZITIVNE PORUKE kojima bi se naglasile vrijednosti koje su postavljanjem žice zanemarene ili pogažene. Svaki transparent, poruka ili akcija koji pozivaju na mržnju prema bilo kojoj skupini nisu</i>	19. prosinca 2015.	D.H.

	<i>dopušteni i mogu poslužiti samo kao izlika za prekid prosvjeda – to će ujedno značiti i neuspjeh našeg prosvjeda.“ (D.H, Index,hr, 2015.)</i>		
Hrvati spremni ustupiti smještaj izbjeglima	<i>„I u Vukovaru ima građana koji su spremni primiti izbjeglice iz Sirije i omogućiti im smještaj u svojim stanovima i kućama ako se za to ukaže potreba. Uz želju da pomognu ljudima u nevolji, a prije svega djeci, ženama i starcima, računa se i na to kako se radi o privremenom smještaju.“ (Bradarić, Al Jazeera, 2015.)</i>	14. rujna 2015.	Branimir Bradarić
Migranti u Tovarniku probili kordon i krenuli pješice prema Ilači	<i>„U Tovarnik je od srijede ujutro iz Srbije pristiglo nekoliko tisuća migranata koje državne vlasti namjeravaju prevesti autobusima do nedaleke Ilače, a odatle vlakom do Zagreba. Vlak s 11 vagona, u koji stane oko tisuću ljudi, u stajalistu Ilača počeo je ukrcaj izbjeglica nešto prije 16 sati.“ (Direktno.hr, 2015.)</i>	17. rujna 2015.	Direktno.hr
Migranti u Tovarniku probili kordon i krenuli pješice prema Ilači	<i>"U Tovarniku je, najblaže rečeno, opsadno stanje. Još smo prije tri tjedna upozoravali nadležne da se ovako što može dogoditi. Prošli smo rat i naši mještani znaju dobro što znači biti prognan i napustiti svoj dom, ali naše mogućnosti nisu bezgranične", rekla je podsjetivši kako u Tovarniku živi oko 1500 stanovnika koji se pribojavaju za vlastitu sigurnost. (Direktno.hr, 2015.)</i>	17. rujna 2015.	Direktno.hr
Migranti u Tovarniku probili kordon i krenuli pješice prema Ilači	<i>„Po njezinim riječima, mnoga djeca boje se ići u školu, a i roditelji imaju iste strahove. 'Mnogi od migranata ne ulaze kroz službeni prijelaz već u Tovarnik ulaze preko polja, kroz kukuruzišta i ovdašnjim ljudima jednostavno nije ugodno u takvoj situaciji', upozorila je rekavši kako će općinske</i>	17. rujna 2015.	Direktno.hr

	<i>vlasti kao i brojni volonteri iz Tovarnika i dalje pomagati izbjeglicama. “ (Direktno.hr, 2015.)</i>		
Starešina: Seksualno zlostavljanje u Njemačkoj pokazivanje je nadmoći nad protivnikom	<i>„Hrvatska će zbog sigurnosti morati poduzeti mjere, koliko god one bile ili ne bile popularne, ali pritom migrantima moramo pomoći koliko god je to u našoj moći, rekao je Dragović. S bujanjem migrantske krize povezani su terorizam i organizani kriminal, uvjeren je Dragović, i to bi mogao postati veliki sigurnosni problem.“ (gs, Narod.hr, 2016.)</i>	19. siječnja 2016.	gs, Narod.hr
ZABRINUTA NAČELNICA TOVARNIKA: 'Nema sanitarnih uvjeta, strahujemo od zaraze'	<i>"Aktivirali smo Civilnu zaštitu i mještani pokušavaju živjeti normalno, iako ih ova situacija sve više opterećuje. Naš kraj je poljoprivredni, ljudi bi išli u polja, a sada su svuda oko nas migranti koji se danas mogu vidjeti i u središtu sela", kazala je načelnica općine Tovarnik Ruža Veselčić Šijaković. (HINA, Jutarnji.hr, 2015.)</i>	18. rujna 2015.	Hina
ZABRINUTA NAČELNICA TOVARNIKA: 'Nema sanitarnih uvjeta, strahujemo od zaraze'	<i>„Mještane Tovarnika, kako neki do njih ističu, zabrinjava činjenica da se migranti po ulasku u Hrvatsku više ne registriraju te smatraju neprihvatljivim da u Hrvatsku ulaze bez kontrole. Ističu i kako primjećuju kako je među migrantima najviše muškaraca, a tek manji broj žena i djece.“ (HINA, Jutarnji.hr, 2015.)</i>	18. rujna 2015.	Hina
ZATIŠJE PRIJE NOVOG IZBJEGLIČKOG VALA Hoće li se ponoviti rujna 2015.? Male	<i>„Pristižu kroz kukuruz, pokušavaju ilegalno ući, ali ih policija evidentira i vrati u Srbiju. Neki dan ih je vraćeno 60-ak', otkriva načelnica. U MUP-u Globusu potvrđuju kako od cijele hrvatske granice upravo na području Policijske uprave vukovarsko-srijemske, točnije postaja Tovarnik i Bajakovo,</i>	18. rujna 2016	Boris Orešić

grupe migranata već obnavljaju balkansku rutu	<i>zadnjih mjeseci vlada najveći pritisak nezakonitih migranata. “ (Orešić, Jutarnji.hr, 2016.)</i>		
Pod okriljem noći sve više izbjeglica prelazi hrvatsku granicu iz Srbije	<i>„Izbjeglice cijeli dan ilegalno prelaze granicu RH kod Tovarnika. Iako je pao mrak ljudi i dalje po mraku kroz polje ulaze u Hrvatsku. Hrvatska policija čeka ih u polju, te policijskim kombijima prevoze u policijsku postaju Tovarnik. Po dolasku ljudima se pruža prva pomoć, pregledaju stvari te ih se evidentira. Kad završi postupak registracije autobusima pod policijskom pratnjom odlaze u Prihvatni centar za strance u Ježevo.“ (Vlašić, Telegram.hr, 2015.)</i>	16. rujna 2015.	Tajana Vlašić
Pod okriljem noći sve više izbjeglica prelazi hrvatsku granicu iz Srbije	<i>“Apeliramo na pomoć državnih institucija jer ovo je nacionalno, a ne lokalno pitanje, sve ovo danas smo iznijeli na lokalnoj razini i ovo je naš maksimum i bojim se da sve veći priljev izbjeglica izmiče našoj kontroli. Molim vas pomozite” – rekao načelnik stožera zaštite i spašavanja Vukovarsko-srijemske županije Zdravko Kelić. (Vlašić, Telegram.hr, 2015.)</i>	16. rujna 2015.	Tajana Vlašić
Pod okriljem noći sve više izbjeglica prelazi hrvatsku granicu iz Srbije	<i>„Od 892 migranta koliko ih je u Hrvatsku ušlo do 19 sati, 360 ih je upućeno u registracijski centar u Ježevu. U tijeku su pripreme za uspostavu i drugih registracijskih centara i objekata za smještaj, objavio je MUP na svojim internetskim stranicama.“ (Vlašić, Telegram.hr, 2015.)</i>	16. rujna 2015.	Tajana Vlašić
Pod okriljem noći sve više izbjeglica prelazi	<i>„U tijeku je, kažu, organizacija privremenog premještaja tražitelja azila koji su otprije smješteni u Prihvatilištu za tražitelje azila u Zagrebu u Porinu. Oni će biti premješteni u Prihvatilište za tražitelje</i>	16. rujna 2015.	Tajana Vlašić

hrvatsku granicu iz Srbije	<i>azila u Kutini. Tako će se Porin od sutra do daljnjega koristiti samo za potrebe registracije i smještaja ranjivih osoba iz migracijske krize i potencijalne tražitelje azila.“ (Vlašić, Telegram.hr, 2015.)</i>		
Podijeljene reakcije u Tovarniku: Jedni izbjeglicama nose hranu, drugi ne skrivaju strah	<i>„Selo je ionako prazno, neka usele, rade i žive, 70-ak kuća zjapi prazno. Samo u ovoj ulici, od prihvatnog centra do granice, nema tri djeteta u cijeloj ulici – priča jedna mještanka ispred lokalne trgovine. – I mi smo bili izbjeglice, pustite ljude neka žive, kamo će taj jadan narod – nadovezuje se druga mještanka. – Ja se ne slažem, dajte malo razmislite. Što nisu otišli dalje na onaj kraj gdje se živi bolje, znate li koliko je terorizam opasan – rekla je treća mještanka.“ (Lepan Štefančić, 2015.)</i>	16. rujna 2015.	Suzana Lepan Štefančić

Migrantska kriza 2015. godine ostavila je značajan otisak na lokalne zajednice u Hrvatskoj koje su se našle na glavnim migracijskim rutama. Reakcije lokalnog stanovništva su bile mješovite, krećući se od izraza suosjećanja i solidarnosti do izraženih strahova i otpora prema dolasku migranata. Lokalne zajednice, posebice one uz glavne migracijske rute kao što su Tovarnik i Vukovar, suočavale su se s izazovima koji su testirali njihovu socijalnu i sigurnosnu infrastrukturu. Osjećaji nesigurnosti pojačani su dezinformacijama i lažnim vijestima koje su se širile društvenim mrežama, stvarajući atmosferu straha i neizvjesnosti. Vlada i lokalne vlasti pokušale su ovaj problem adresirati kroz transparentne komunikacijske kanale i edukaciju javnosti o stvarnim okolnostima.

Da bi se ublažila ova situacija, implementirane su brojne sigurnosne mjere, uključujući strogu registraciju svih migranata i pojačan nadzor policijskih snaga. Ove mjere bile su usmjerene na osiguranje kontroliranog prijelaza migranata kroz Hrvatsku, ali i na zaštitu lokalnog stanovništva. Ipak, u nekim područjima, kao što su prihvatni centri i gradovi duž migracijskih ruta, pritisak na lokalne resurse i infrastrukturu bio je izuzetno visok, što je dovodilo do socijalnih napetosti. Prosvjedi i javne rasprave, poput onih u Slavonskom Brodu, pokazali su da su građani željeli biti više uključeni u odlučivanje o migracijskoj politici. Javna rasprava i uključivanje zajednice u planiranje mogu pomoći u izgradnji konsenzusa i olakšanju

integracije migranata. Ovi događaji su istaknuli važnost pravilnog upravljanja migracijskom krizom koje uključuje ne samo zaštitu prava migranata već i zaštitu interesa lokalnog stanovništva. Efikasno upravljanje zahtijeva balansiranje između humanitarnih obveza i sigurnosnih mjera, uzimajući u obzir kapacitete lokalnih zajednica za integraciju i podršku velikom broju novopridošlica.

Zaključno, kriza je pokazala ključnu ulogu koju igraju lokalne zajednice u upravljanju migracijama i nužnost njihovog osnaživanja kako bi se osigurala socijalna kohezija i sigurnost. Razvoj integriranih strategija koje promiču dijalog i suradnju između lokalnih i nacionalnih tijela, kao i međunarodnih organizacija, ključan je za postizanje održivih i pravednih rješenja.

Tablica 4: Doprinos JRS-a i drugih humanitarnih udruga u prihvatu i integraciji migranata tijekom krize 2015.

Uloga Isusovačke službe za izbjeglice i ostalih humanitarnih udruga u prihvatu migranata tijekom krize 2015: Ovaj dio analize usmjerava se na ulogu i doprinos Isusovačke službe za izbjeglice i drugih humanitarnih organizacija tijekom migrantske krize. Istražuje se kako su ove organizacije pomagale u smještaju, podršci i integraciji migranata, te koje su strategije koristile u suradnji s vlastima i zajednicama.

Naslov	Primjer iz teksta	Datum objave	Autor teksta
'U brodskom kampu sustavno se krše ljudska prava izbjeglica'	<i>U zatvorenim dijelovima zimskog prihvatno-tranzitnog centra u Slavonskom Brodu sustavno se krše ljudska prava izbjeglica – tvrde u Inicijativi za podršku izbjeglicama "Dobrodošli" i udruzi "Are You Syrious?". (Balen, Večernji.hr, 2016.)</i>	15. ozujka 2016.	Vedran Balen
'U brodskom kampu sustavno se krše ljudska prava izbjeglica'	<i>Iz ovih nevladinih organizacija upozoravaju kako su od studenog 2015. godine do danas u brodskom kampu prisilno zadržane stotine izbjeglica. Svoje tvdnje, kažu, temelje na promatranjima, razgovorima</i>	15. ozujka 2016.	Vedran Balen

	<i>i intervjuima koje su proveli neovisni aktivisti iz Zagreba i volonteri organizacija civilnog društva u Slavanskom Brodu. (Balen, Večernji.hr, 2016.)</i>		
U Brodu traže stanove u koje bi se mogli smjestiti migranti	<i>„Tek treba utvrditi postoje li na slavonskobrodskom području neki državni objekti i stanovi u koje bi se mogli smjestiti azilanti. Iz gradskog Crvenog križa kratko su poručili da se pripremaju za dolazak imigranata i izbjeglica iz Sirije.“ (Balen, Večernji.hr, 2016.)</i>	22. kolovoza 2015.	Vedran Balen
U Brodu traže stanove u koje bi se mogli smjestiti migranti	<i>„U varaždinskom Crvenom križu jučer još nisu dobili upute o pripremi za prihvrat migranata.“ (Balen, Večernji.hr, 2016.)</i>	22. kolovoza 2015.	Vedran Balen
Pater Tvrtko Barun: jučer je od 4000 do 7000 ljudi prošlo kroz Makedoniju – svi ti ljudi će proći kroz Hrvatsku	<i>“Zadnjih dana smo pomagali u zagrebačkom prihvatilištu u Dugavama. To je bio prvi prihvrat u Hrvatskoj, nekih 500 ljudi. Odmah im je dana socijalna pomoć – hrana, posteljina, higijenske potrepštine. Sad su se stvari u potpunosti promijenile – Ježevo, prihvatilište u Dugavama i Velesajam su potpuno prazni”, rekao je za naš portal pater Tvrtko Barun, ravnatelj Isusovačke službe za izbjeglice u Hrvatskoj. (Narod.hr, 2015.)</i>	19. rujna 2015.	Narod.hr
Pater Tvrtko Barun: jučer je od 4000 do 7000 ljudi prošlo kroz Makedoniju – svi ti ljudi će proći kroz Hrvatsku	<i>“Dosad su bile registracija kroz Zagreb, Ježevo, Dugave. Sad se sve ljude upućuje direktno na granicu. Slovenija je jutros otvorila granice u potpunosti. Mađarska je već prihvaćala ljude. Prema informacijama koje imamo, trenutno u Hrvatskoj je od 800 do 1000 ljudi i nema većih ulazaka trenutno na granice u Hrvatskoj”, rekao je pater Tvrtko dodavši kako je pitanje sata hoće li se mijenjati</i>	19. rujna 2015.	Narod.hr

	<i>situacija i koliko će ljudi još ulaziti u zemlju. (Narod.hr, 2015.)</i>		
Pater Tvrтко Barun: jučer je od 4000 do 7000 ljudi prošlo kroz Makedoniju – svi ti ljudi će proći kroz Hrvatsku	<i>“S druge strane, u kontaktu s našim uredima u Makedoniji, doznali smo da je jučer od 4000 do 7000 ljudi je prošlo ondje – svi koji prolaze kroz Makedoniju proći će kroz Hrvatsku”, ocijenio je dodavši da građani koji žele pomoći svakako se jave Hrvatskom Crvenom križu koji je nacionalni koordinator za prikupljanje i raspodjelu svih donacija. (Narod.hr, 2015.)</i>	19. rujna 2015.	Narod.hr
POZIV Isusovačka služba traži u Varaždinu i okolici smještaj za izbjeglice	<i>„Isusovačka služba za izbjeglice kao nevladina katolička udruga kojoj je misija pratiti, služiti i zagovarati prava izbjeglica u posljednje vrijeme svoj angažman ulaže u traženje stanova osobama i obiteljima koje su nedavno dobile međunarodnu zaštitu u Hrvatskoj.“</i>	22. prosinca 2017.	Varaždinski.hr
POZIV Isusovačka služba traži u Varaždinu i okolici smještaj za izbjeglice	<i>„Svojom svakodnevnom prisutnošću u prihvatilištima za tražitelje azila pružaju psihosocijalnu potporu, pravno savjetovanje, tečajeve hrvatskih tečajeva, računalne tečajeve, kao i posebno osmišljene radionice za osnaživanje žena. Osim toga, aktivno zagovaraju prava izbjeglica te provode projekate i javne kampanje kako bi se podigla svijest o problemima i položaju izbjeglica.“ (Varaždinski.hr, 2017.)</i>	22. prosinca 2017.	Varaždinski.hr
Brođani prosvjeduju zbog izbjegličkog kampa; U Opatovcu 3500 ljudi, ulaz u	<i>„Sisačko Dobrotvorno društvo Merhamet u suradnji s Udruženjem HAVA iz Donjeg Vakufa (BiH) prikupilo je više od 8,5 tona humanitarne pomoći, koju u četvrtak planiraju uputiti izbjeglicama koje ovih dana ulaze u Hrvatsku.“ (Hina, M.L., F.Ć., M.Č., Index.hr, 2015.)</i>	22. listopada 2015.	Hina, M.L., F.Ć., M.Č.

Hrvatsku čeka ih barem 1000			
Brođani prosvjeduju zbog izbjegličkog kampa; U Opatovcu 3500 ljudi, ulaz u Hrvatsku čeka ih barem 1000	„Glasnogovornik UNHCR-a za Hrvatsku Jan Kapić izjavio je novinarima u Zračnoj luci kako će se pristigla humanitarna pomoć od danas dijeliti izbjeglicama u prihvatnom centru u Opatovcu, i na cijeloj izbjegličkoj ruti. Ovo je samo dio humanitarne pomoći, koju je UNCHR do sada dostavio, izbjeglicama je do sada već podijeljeno više od 80 tisuća deka, 50 tisuća litara vode i 30 tisuća kabanica, a ta će se pomoć i nastaviti, rekao je Kapić.“ (Hina, M.L., F.Č., M.Č., Index.hr, 2015.)	22. listopada 2015.	Hina, M.L., F.Č., M.Č.
Hrvatski sustav integracije izbjeglica: Problem s jezikom	„Ravnatelj JRS-a u Hrvatskoj Tvrtko Barun naglasio je da su državne institucije i civilni sektor nevladinih organizacija i vjerskih zajednice zajedno pozvani izgrađivati sustav integracije na dobro domaćina i pridošlica koje su u Hrvatskoj pronašle sigurnost i zaštitu.“ (Hina, Jutarnji.hr, 2019.)	11. prosinca 2019.	Hina
Hrvatski sustav integracije izbjeglica: Problem s jezikom	„Glavni koraci u integraciji izbjeglica su stambeno zbrinjavanje, učenje jezika i zapošljavanje. Hrvatska može, kada je riječ o smještaju, biti primjer nekim zemljama EU-a, dok je s jezikom zadnjih godina bilo problema.“ (Hina, Jutarnji.hr, 2019.)	11. prosinca 2019.	Hina
Hrvatski sustav integracije izbjeglica: Problem s jezikom	„Od 2006. godine, otkad ima sustav azila, u Hrvatskoj je međunarodnu zaštitu dobilo nešto više od 900 ljudi, ali ih je u međuvremenu tristotinjak otišlo. Barun zaključuje kako je 600 izbjeglica relativno mala brojka naspram predrasuda i strahova u hrvatskom društvu, koji se javljaju prvenstveno	11. prosinca 2019.	Hina

	<i>zbog događaja u Europi i svijetu.“ (Hina, Jutarnji.hr, 2019.)</i>		
PROTIV VOJSKE NA GRANICAMA 'Ne pristajemo na pravdanje zveckanja oružjem'	<i>Povodom najava da će Vlada izmijeniti Zakon o nadzoru državne granice, kako bi u njemu mogla sudjelovati i Hrvatska vojska, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Centar za mirovne studije, Inicijativa Dobrodošli, Miramida centar i Regionalna adresa za nenasilno djelovanje postavili su u srijedu pitanje javnosti: "Tko nas napada? Od koga se branimo?" (D.Š., Dnevnik.hr, 2016.)</i>	2. ožujka 2016	D.Š.
PROTIV VOJSKE NA GRANICAMA 'Ne pristajemo na pravdanje zveckanja oružjem'	<i>"Ne pristajemo na pravdanje zveckanja oružjem, kao mjere zaštite od aktualne humanitarne krize i predstavljanja izbjeglica kao prijetnju nacionalnoj sigurnosti. U ovoj situaciji, najava izmjena Zakona o nadzoru državne granice je po našoj procjeni politički neodgovoran čin jer nije u skladu s našim ustavnim obavezama i ne želimo da bude zlouporabljena u stjecanju političkih poena", upozoravaju organizacije. (D.Š., Dnevnik.hr, 2016.)</i>	2. ožujka 2016	D.Š.
PROTIV VOJSKE NA GRANICAMA 'Ne pristajemo na pravdanje zveckanja oružjem'	<i>„Zbog svega navedenog, organizacije pozivaju donositelje odluka da svoje napore u radu na izbjegličkoj krizi usmjere na okončanje rata u Siriji, kao i na jačanje integracije izbjeglica u naše društvo.“ (D.Š., Dnevnik.hr, 2016.)</i>	2. ožujka 2016	D.Š.
Pod okriljem noći sve više izbjeglica prelazi hrvatsku granicu iz Srbije	<i>„Volonter Crvenog križa kaže da su izbjeglice koje dolaze u prihvatni centar u vrlo lošem fizičkom stanju. “Dehidrirani su, puni žuljeva s kroničnim bolestima, izmučeni”, rekao je volonter, prenosi Večernji list. Volonteri doslovce padaju s nogu, no</i>	16. rujna 2015.	Tajana Vlašić

	<i>izdržat će, kažu, koliko god bude trebalo.“ (Vlašić, Telegram.hr, 2015.)</i>		
50 pitanja o izbjeglicama: Tko su, odakle dolaze, ima li među njima terorista	<i>„Crveni križ pozvao je građane da se donacijama izravno uključe bilo uplatom novca, telefonskim pozivom ili donacijama u hrani i potrepštinama... Novcem će kupovati hranu, vodu, higijenske potrepštine i lijekove. U filijale Crvenog križa diljem Hrvatske građani osobno mogu odnijeti artikle.“ (Krmpotić, Jutarnji.hr, 2015.)</i>	25. rujna 2015.	Zeljka Krmpotić
Intervju: Crveni križ u odgovoru na izbjegličku krizu	<i>„Volonteri Hrvatskog Crvenog križa iz cijele su Hrvatsku u periodu od rujna 2015. do travnja 2016. ostvarili 192 852 volonterska sata. Samo Crveni križ Split je u tom periodu odradio preko 3000 volonterskih sati.“ (Irh.hr, n.d.)</i>	n.d.	Irh.hr
Intervju: Crveni križ u odgovoru na izbjegličku krizu	<i>„Volonteri su u skladištu pripremali suhe obroke, koje smo dijelili osobama što dolaze u prihvatni centar. U odvojenom smo skladišnom prostoru dijelili obuću, odjeću i pokrivače. Podijeljeno je 615 tona hrane, oko 581 000 l pitke vode, 178 000 pokrivača.“ (Irh.hr, n.d.)</i>	n.d.	Irh.hr
Intervju: Crveni križ u odgovoru na izbjegličku krizu	<i>„Kao pružateljima pomoći, prva prepreka bila nam je nedostatak prevoditelja; osim za arapski. Kulturološke smo barijere premošćivali izgradnjom povjerenja; uglavnom uspješno. Naravno da poneki tvrdi stavovi, osobito muškaraca, nisu naišli na kompromis.“ (Irh.hr, n.d.)</i>	n.d.	Irh.hr
Intervju: Crveni križ u odgovoru na izbjegličku krizu	<i>„'Služba traženja' brine o osobama razdvojenima od obitelji. Među njima su i djeca. Koje su zadaće 'Službe'? Punkt Službe traženja bio je smješten na vidljivom mjestu, odakle smo pružali osnovne informacije o postupku spajanja razdvojenih članova obitelji. Informacije su također oglašene putem plakata na više jezika.“ (Irh.hr, n.d.)</i>	n.d.	Irh.hr

<p>HUMANOST U TRENUCIMA IZBJEGLIČKE KRIZE -Izveštaj o potrebama i radu s izbjeglicama</p>	<p>„JRS-a je aktivan od početka izbjegličke krize, od Zagreba, Opatovca do Slavenskog Broda. Aktivnosti provode volonteri, djelatnici te prevoditelji, a one se sastoje od pomaganja u distribuciji hrane, odjeće i obuće do pomaganja u spajanju članova obitelji i pružanje medicinske skrbi u smislu vođenja ljudi do liječnika.“ (Jozić, n.d.)</p>	<p>n.d.</p>	<p>Nives Jozić</p>
<p>HUMANOST U TRENUCIMA IZBJEGLIČKE KRIZE -Izveštaj o potrebama i radu s izbjeglicama</p>	<p>„Specifičnost djelovanja JRS-a su prevoditelji od kojih je pet zaposlenih osoba i još toliko volontera za arapski i farsi jezik te su oni na raspolaganju svima kojima je potrebno, od MUP-a do drugih organizacija. Oni su od velike pomoći kroz različite dimenzije: od dolaska, prvog kontakta s izbjeglicama, pomoć pri komunikaciji s liječnicima, u spajanju razdvojenih članova obitelji itd.“ (Jozić, n.d.)</p>	<p>n.d.</p>	<p>Nives Jozić</p>
<p>HUMANOST U TRENUCIMA IZBJEGLIČKE KRIZE -Izveštaj o potrebama i radu s izbjeglicama</p>	<p>„Volonteri, djelatnici i prevoditelji unutar JRS-a prolaze edukaciju prije samog dolaska na teren kroz koju ih se upoznaje s logističkim uvjetima prihvatnog centra te s mandatima organizacija i institucija koje djeluju u centru.“ (Jozić, n.d.)</p>	<p>n.d.</p>	<p>Nives Jozić</p>
<p>HUMANOST U TRENUCIMA IZBJEGLIČKE KRIZE -Izveštaj o potrebama i radu s izbjeglicama</p>	<p>„Ono što JRS radi je i pronalazak stanova za osobe koje su dobile međunarodnu zaštitu u Hrvatskoj kako bi što prije ostvarili pravo koje im je zajamčeno zakonom (dvije godine stanovanja u stanu čije troškove pokriva država), a to je već sada teško provesti dok se radi o malom broju osoba.“ (Jozić, n.d.)</p>	<p>n.d.</p>	<p>Nives Jozić</p>

Tijekom migrantske krize 2015. godine, Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) zajedno s drugim humanitarnim organizacijama poput Hrvatskog Crvenog križa i UNHCR-a igrala je

ključnu ulogu u pružanju pomoći i podrške izbjeglicama u Hrvatskoj. Organizacije su osiguravale ključnu pomoć u obliku smještaja, hrane, medicinske skrbi i logistike.

Isusovačka služba za izbjeglice istaknula se svojim integracijskim programima koji su obuhvaćali obrazovanje, psihosocijalnu potporu i pravno savjetovanje. Ovi programi omogućili su izbjeglicama lakšu prilagodbu i integraciju u hrvatsko društvo, što je bio ključan element njihove misije. Osim Isusovačke službe, druge organizacije poput Sisačkog Dobrotvornog društva Merhamet i Udruženja HAVA iz BiH igrale su važnu ulogu u logistici i distribuciji humanitarne pomoći. Ove organizacije prikupljale su i distribuirale hranu, odjeću i higijenske potrepštine, što je bilo od vitalne važnosti za osnovne životne uvjete izbjeglica na terenu. Crveni križ, kao nacionalni koordinator, organizirao je brojne akcije prikupljanja donacija i koordinirao volonterske snage koje su pružale neposrednu pomoć u prihvatilištima. Volonteri su odigrali ključnu ulogu u svakodnevnom funkcioniranju prihvatnih centara, od pripreme obroka do distribucije potrepština.

Isusovačka služba također je radila na pronalasku dugoročnih rješenja za smještaj izbjeglica koje su dobile međunarodnu zaštitu. Aktivno su radili na projektima koji su uključivali obrazovanje i zapošljavanje izbjeglica, čime su znatno doprinijeli njihovoj socio-ekonomskoj integraciji u hrvatsko društvo. JRS je bio izrazito aktivan u zagovaranju prava izbjeglica, organizirajući edukacije za javnost i javne kampanje koje su pomogle u podizanju svijesti o izazovima s kojima se izbjeglice suočavaju. Ove aktivnosti bile su usmjerene na smanjenje predrasuda i strahova u društvu te na promicanje kulture prihvaćanja i solidarnosti.

Zajednički rad Isusovačke službe za izbjeglice, Hrvatskog Crvenog križa, UNHCR-a i ostalih organizacija ilustrira važnost međusektorske suradnje u upravljanju kriznim situacijama. Suradnja je omogućila da se adekvatno adresiraju i trenutne i dugoročne potrebe izbjeglica, pri čemu je svaka organizacija doprinosila specifičnim vještinama i resursima za pružanje sveobuhvatne pomoći i podrške izbjeglicama. Ovaj pristup pokazuje kako je moguće učinkovito se suočiti s izazovima migracijskih kriza kroz zajedničko djelovanje i međusobnu podršku.

6. ZAKLJUČAK

U kontekstu sveobuhvatne analize migrantske krize u Hrvatskoj 2015. godine, važno je prepoznati kako su različiti aspekti problema međusobno povezani te kako zajednički oblikuju kako nacionalni tako i širi europski odgovor na krizu. Politički pristupi i ideologije, kako unutar Hrvatske tako i među ostalim europskim zemljama, temelj su na kojem se gradi odgovor na migrantsku krizu. Razlike u političkim stavovima, koje su istaknute u prvoj temi, nisu samo oblikovale nacionalnu politiku, već su i utjecale na percepciju sigurnosti i prihvatljivost migrantskih politika kod domicilnog stanovništva. Ove političke dinamike odražene su kroz otvorene i zatvorene granice gdje je vidljiv kontrast između inkluzivnih politika, kao što su one u Njemačkoj, i restriktivnih politika, kao što su one u Mađarskoj. Sigurnost domicilnog stanovništva izravno je povezana s političkim odlukama i javnim percepcijama migranata. Strahovi i sigurnosna pitanja, često potaknuta političkim izjavama i medijima, utjecali su na lokalno stanovništvo koje se nalazilo na prvim linijama migrantskih ruta. Ova dinamika je dodatno složena zbog socioekonomskih pritisaka i osjećaja nesigurnosti koji su prethodili i pratili priljev migranata.

S druge strane, uloga humanitarnih organizacija, posebno Isusovačke službe za izbjeglice predstavlja temelj na kojem se gradi humani odgovor na krizu. Ove organizacije nisu samo pružale neposrednu pomoć, već su aktivno radile na zagovaranju prava migranata, edukaciji javnosti i promicanju integracije. Njihov rad je ključan za balansiranje između očuvanja nacionalne sigurnosti i osiguranja poštovanja ljudskih prava i dostojanstva migranata. Migrantska kriza 2015. godine izazvala duboke političke, socijalne i humanitarne dileme u Hrvatskoj i šire. Kriza je istaknula značajne izazove u koordinaciji i implementaciji politika, pri čemu je svaka od tema otkrila slojevite aspekte krize koji zahtijevaju promišljene i sveobuhvatne odgovore. Integracija političkih, sigurnosnih, socijalnih i humanitarnih aspekata u politiku i prakse, uz aktivno uključivanje svih dionika, od državnih institucija do lokalnih zajednica i nevladinih organizacija, ključna je za izgradnju otpornog i humanog društva koje može učinkovito reagirati na slične izazove u budućnosti.

7. POPIS LITERATURE

Bježančević Sanja (2019). "Migrantska kriza u Europskoj uniji," Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, vol. 40, br. 3 (2019): 1231-1252; <https://hrcak.srce.hr/file/339656>

Halmi Aleksandar (1996). Kvalitativna metodologija u društvenim znanostima. Zagreb: A.G. Matoš d.d. Samobor; <https://hrcak.srce.hr/file/47084>

Institut za migracije i narodnosti (1998). Leksikon migracijskoga i etničkoga nazivlja. Glavni urednik Emil Hršak, Zagreb.

Krašić Wolly i Bodor Tamara (2022). "Odnos Katoličke crkve u Hrvatskoj prema prisilnim migrantima: stanje i perspektive...," Zbornik radova: Migracije i identitet; <https://hrcak.srce.hr/file/442327>

Kraljević Ivan (2020). "Utjecaj migrantske krize na budućnost Europske unije," u Migracije i identitet, Institut za migracije i narodnosti; <https://www.imin.hr/wp-content/uploads/2021/03/zbornik-radova-Migracije-i-identitet.pdf>

Lalić Goranka (2007). "Razvoj zajedničkog europskog sustava azila," Hrvatska javna uprava, god. 7, br. 4 (2007): 841-857; <https://hrcak.srce.hr/file/199568>

Milardović Anđelko i Brčić Kuljiš Marita (2021). (ur.) Globalizacija, migracija, antiimigrantske stranke i ksenofobija. Zagreb: Institut za migracije i narodnosti.

Petrović Duško i Župarić-Iljić Drago (2024). Balkanska ruta. Zagreb: Sandorf, 2024

POPIS ČASOPISA:

"Projekt integracije osoba pod međunarodnom zaštitom." Staze: Prve izbjegličke novine u Hrvatskoj, god. 4, br. 7, svibanj 2019.

POPIS INTERNETSKIH IZVORA:

Al Jazeera Balkans. (2015). Slavonski Brod gradi kamp za 5.000 izbjeglica. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. sa <https://balkans.aljazeera.net/news/balkan/2015/11/7/slavonski-brod-gradi-kamp-za-5000-izbjeglica>

Annual Report 2016. Jesuit Refugee Service. Uredili Brette A. Jackson i Danielle Vell. Objavio Thomas H. Smolich SJ. Pristupljeno 30. kolovoza 2024. https://jrs.net/wp-content/uploads/2018/10/AR2016_ENG_LowRes.pdf

Arslani, M. (2015). Nakon Sirijaca najveći broj tražitelja azila u Njemačkoj dolazi s Balkana. *Express*. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://express.24sata.hr/top-news/nakon-sirijaca-najveci-broj-trazitelja-azila-u-njemackoj-dolazi-s-balkana-2372>

Autor nepoznat. (2015). 'Pater Tvrtko Barun: jučer je od 4000 do 7000 ljudi prošlo kroz Makedoniju – svi ti ljudi će proći kroz Hrvatsku'. *Narod.hr*. Pristupljeno 20. kolovoza 2024. <https://narod.hr/hrvatska/pater-tvrtko-barun-jučer-je-od-4000-do-7000-ljudi-proslo-kroz-makedoniju-svi-ti-ljudi-ce-proci-kroz-hrvatsku>

"Azil i supsidijarna zaštita." Vlada Republike Hrvatske. Pristupljeno 12. prosinca 2023. <https://gov.hr/hr/azil-i-supsidijarna-zastita/1204>

Balen, V. (2016). 'U brodskom kampu sustavno se krše ljudska prava izbjeglica'. *Večernji list*. Pristupljeno 20. kolovoza 2024. <https://www.vecernji.hr/vijesti/inicijativa-dobrodosli-u-brodskom-kampu-sustavno-se-krse-ljudska-prava-izbjeglica-1068517>

Berić, M. (2015). Tomašić o izbjegličkoj krizi: Glavni krivac stanuje upravo ovdje u Bruxellesu. *Dnevno.hr*. Pristupljeno 12. kolovoza 2024. sa <https://www.dnevno.hr/vijesti/hrvatska/tomasic-o-izbjegličkoj-krizi-glavni-krivac-stanuje-upravo-ovdje-u-bruxellesu-830716/>

Bradarić, B. (2015). Hrvati spremni ustupiti smještaj izbjeglina. Al Jazeera Balkans. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://balkans.aljazeera.net teme/2015/9/14/hrvati-spremni-ustupiti-smjestaj-izbjeglina>

B.V. (2015). EU zbog migranata prijeti propast poput Rimskog Carstva. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/svijet/eu-zbog-migranata-prijeti-propast-poput-rimskog-carstva---417875.html>

B.V. (2015). PROSVJED PROTIV ŽICE Ljubljana: Aktivisti protiv militarizacije i ksenofobije u Europi. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/svijet/u-ljubljani-javni-protest-protiv-zice-te-militarizacije-i-ksenofobije-u-europi---419424.html>

Direktno.hr. (2015). Migranti u Tovarniku probili kordon i krenuli pješice prema Ilači. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://direktno.hr/domovina/migranti-u-tovarniku-probili-kordon-i-krenuli-pjesice-prema-ilaci-25243/>

D.B. (2016, studeni 21). "Od izuzetne nam je važnosti da zapadnobalkanski migracijski pravac ostane zatvoren." Dnevnik.hr. Pristupljeno 12. kolovoza 2024. <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/stier-od-izuzetne-nam-je-vaznosti-da-zapadnobalkanski-migracijski-pravac-ostane-zatvoren---457843.html>

D.B. (2016). Austrija: 'Nećemo sudjelovati u nikakvom sustavu kvota za raspodjelu izbjeglica'. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/svijet/austrija-ne-zeli-sudjelovati-ni-u-kakvom-sustavu-kvota-za-raspodjelu-izbjeglica---428809.html>

D.D.N. (2015). Nacrt zaključaka: Turska će pomoći EU u suzbijanju migracije u zamjenu za novac. Dnevnik.hr. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/svijet/nacrt-zakljucaka-turska-ce-pomoci-eu-u-suzbijanju-migracije-u-zamjenu-za-novac---418024.html>

D.H. (2015). PROTIV ŽICE Danas u Istri od 11 sati veliki prosvjed protiv žilet-žice. Index.hr. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://www.index.hr/vijesti/clanak/protiv-zice-danas-u-istri-od-11-sati-veliki-prosvjed-protiv-ziletzice/863326.aspx>

D.P. (2015). Merkel odbija ograničiti broj migranata koji ulaze u Njemačku. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/svijet/merkel-odbija-ograniciti-broj-migranata-koji-ulaze-u-njemacku---417094.html>

D.Š. (2016). PROTIV VOJSKE NA GRANICAMA 'Ne pristajemo na pravdanje zveckanja oružjem'. Pristupljeno 11. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/migrantska-kriza-nevladine-udruge-protiv-moguceg-slanja-vojske-na-granice---428375.html>

"European Platform of Integrating Cities – EPIC." Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) Hrvatska. Pristupljeno 30. kolovoza 2024. <https://hrv.jrs.net/programme/european-platform-of-integrating-cities-epic/>

"Edukacijom do bolje integracije azilanata." Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) Hrvatska. Pristupljeno 30. kolovoza 2024. <https://hrv.jrs.net/programme/edukacijom-do-bolje-integracije-azilanata/>

G., M. (2015). Krenu li izbjeglice prema Hrvatskoj prijete im minska polja. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/hrvatska-je-spremna-na-granicama-rasporedjeno-6000-policajaca-imamo-mjesta-za-3000-ljudi---400164.html>

gs. (2016). Starešina: Seksualno zlostavljanje u Njemačkoj pokazivanje je nadmoći nad protivnikom. Narod.hr. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://narod.hr/hrvatska/staresina-seksualno-zlostavljanje-u-njemackoj-pokazivanje-je-nadmoci-nad-protivnikom>

"Godišnje izvješće o radu Isusovačke službe za izbjeglice – JRS u Hrvatskoj u 2020. godini." Isusovačka služba za izbjeglice. Pristupljeno 28. kolovoza 2024. <https://hrv.jrs.net/wp-content/uploads/sites/24/2021/06/JRS-CRO-godisnji-izvjestaj-2020.pdf>

Hina. (2015). HNS prozvao HDZ zbog shizofrene politike prema izbjeglicama, misle da i Grabar-Kitarović širi histeriju. Telegram.hr. Pristupljeno 12. kolovoza 2024. sa <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/hns-prozvao-hdz-zbog-shizofrene-politike-prema-izbjeglicama-smatraju-da-i-predsjednica-siri-histeriju/>

Hina. (2015). 'Hrvatska se sigurno neće zatvarati u žicu' Lijepa naša odlučno protiv Orbanovih ideja o zidovima. *Jutarnji.hr*. Pristupljeno 11. kolovoza 2024. sa <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/hrvatska-se-sigurno-nece-zatvarati-u-zicu-lijepa-nasa-odlucno-protiv-orbanovih-ideja-o-zidovima-297229>

Hina (2019). 'Hrvatski sustav integracije izbjeglica: Problem s jezikom'. *Jutarnji List*. Pristupljeno 20. kolovoza 2024. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/hrvatski-sustav-integracije-izbjeglica-problem-s-jezikom-9729457>

Hina, M.L., F.Č., M.Č. (2015). 'Brođani prosvjeduju zbog izbjegličkog kampa; U Opatovcu 3500 ljudi, ulaz u Hrvatsku čeka ih barem 1000'. *Index.hr*. Pristupljeno 20. kolovoza 2024. <https://www.index.hr/vijesti/clanak/bapska-20-interventnih-policajaca-prijeci-prolaz-najmanje-1000-ljudi-u-sloveniji-izboden-izbjeglica/850812.aspx>

Hina. (2015). Pusić kaže kako dogovor ne može biti da u Hrvatsku ulazi 7 ili 8 tisuća, a u Sloveniju samo 2500 izbjeglica. Pristupljeno 12. kolovoza 2024. sa <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/pusic-kaze-kako-dogovor-ne-moze-biti-da-u-hrvatsku-ulazi-7-ili-8-tisuca-a-u-sloveniju-2500-izbjeglica/>

Hina. (2015). Oštar napad slovenskog premijera na Hrvatsku, tvrdi da se ponašamo neeuropski i šalјemo ljude u rijeke. Telegram.hr. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/ostar-napad-slovenskog-premijera-na-hrvatsku-tvrdi-da-se-ponasa-neeuropski/>

Hina. (2015). ZABRINUTA NAČELNICA TOVARNIKA: 'Nema sanitarnih uvjeta, strahujemo od zaraze'. Jutarnji List. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/zabrinuta-nacelnica-tovarnika-nema-sanitarnih-uvjeta-strahujemo-od-zaraze-301903>

Hina. (2015). Zagreb: Prosvjed protiv ulaska migranata okupio vrlo mali broj ljudi. Nacional. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. https://www.nacional.hr/zagreb-prosvjed-protiv-ulaska-migranata-okupio-vrlo-mali-broj-ljudi/#google_vignette

"History." Jesuit Refugee Service. Pristupljeno 1. rujna 2023. <https://jrs.net/en/about-us/history/>

"Integracija osoba iz programa preseljenja." JRS Hrvatska. Pristupljeno 30. kolovoza 2024. <https://hrv.jrs.net/programme/integracija-osoba-iz-programa-preseljenja/>

Integracija u Republiku Hrvatsku. (n.d.). Intervju: Crveni križ u odgovoru na izbjegličku krizu. Pristupljeno 20. Kolovoza 2024. <https://www.irh.hr/menu-sadrzaj/2/integracija/736-intervju-crveni-kriz-u-odgovoru-na-izbjeglicku-krizu>

IRH: "Definiranje pojmova migranti, azilanti, prognanici i izbjeglice." Pristupljeno 29. kolovoza 2024. <https://www.irh.hr/menu-sadrzaj/3/razno/727-definiranje-pojmova-migranti-azilanti-prognanici-i-izbjeglice>

Jajčinović, M. (2015). Nakon izbjegličke katastrofe Europska unija više neće biti ista. Večernji.hr. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://www.vecernji.hr/vijesti/nakon-izbjeglicke-katastrofe-europska-unija-vise-nece-biti-ista-1021140>

"JRS Hrvatska: Volonteri su glavna potpora u integraciji izbjeglica." Vatican News. Pristupljeno 30. kolovoza 2024. <https://www.vaticannews.va/hr/crkva/news/2020-07/jrs-hrvatsk-volonteri-su-glavna-potpورا-u-integraciji-izbjeglica.html>

"JRS u Hrvatskoj." Isusovačka služba za izbjeglice. Pristupljeno 2. rujna 2023. <https://hrv.jrs.net/hr/o-nama/jrs-u-hrvatskoj/>

Jozić, N. (n.d.). Humanost u trenucima izbjegličke krize: Izvještaj o potrebama i radu s izbjeglicama. Pristupljeno 20. kolovoza 2024, s <https://documenta.hr/wp-content/uploads/2020/10/Humanost-u-trenucima-izbjeglicke-krize-Izvjestaj.pdf>

Jurasić, D. (2015). SDP i HDZ primali bi migrante bez obzira na nezaposlenost. Pristupljeno 11. kolovoza 2024. sa <https://www.vecernji.hr/vijesti/sdp-i-hdz-primali-bi-migrante-bez-obzira-na-nezaposlenost-1033760>

Krmpotić, Ž. (2015). 50 pitanja o izbjeglicama: Tko su, odakle dolaze, ima li među njima terorista. *24 sata*. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. sa <https://www.vecernji.hr/vijesti/50-pitanja-o-izbjeglicama-tko-su-odakle-dolaze-ima-li-medu-njima-terorista-1026717>

Lepan Štefančić, S. (2015). Podijeljene reakcije u Tovarniku: Jedni izbjeglicama nose hranu, drugi ne skrivaju strah. *Večernji list*. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://www.vecernji.hr/vijesti/podijeljenje-reakcije-u-tovarniku-jedni-izbjeglicama-nose-hranu-drugi-ne-skrivaju-strah-1025055>

Ma.B. (2015). Orban drži da je migrantsku krizu skovala ljevičarska urota. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/orban-drzi-da-je-migrantsku-krizu-skovala-ljevicarska-urota---416032.html>

"MUZA – Migranti U Zajednici." Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) Hrvatska. Pristupljeno 30. kolovoza 2024. <https://hrv.jrs.net/programme/muza-migranti-u-zajednici/>

"Nacionalni izvještaj o sustavu azila za 2023. godinu." HPC. Objavljeno 18. srpnja 2024. Pristupljeno 30. kolovoza 2024. <https://www.hpc.hr/2024/07/18/nacionalni-izvjestaj-o-sustavu-azila-za-2023-godinu/>

Orešić, B. (2016). ZATIŠJE PRIJE NOVOG IZBJEGLIČKOG VALA: Hoće li se ponoviti rujjan 2015.? Male grupe migranata već obnavljaju balkansku rutu. *Jutarnji List*. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://www.jutarnji.hr/globus/svijet/zatisje-prije-novog-izbjeglickog-vala-hoce-li-se-ponoviti-rujan-2015.-male-grupe-migranata-vec-obnavljaju-balkansku-rutu-4706150>

Okić, R. (2015). Orban traži promjenu imigracijske politike EU, kaže da su izbjeglice prijetnja demokratskom poretku. *Hina*. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/orban-trazi-promjenu-imigracijske-politike-eu-kaze-da-su-izbjeglice-prijetnja-demokratskom-poretku/>

Opačak Klobučar, T. (2015). IDS o smještaju migranata u Istri: Bivši vojni objekti nisu adekvatni za smještaj izbjeglica. *Večernji list*. Pristupljeno 11. kolovoza 2024. sa <https://www.vecernji.hr/vijesti/ids-o-smjestaju-migranata-u-istru-bivsi-vojni-objekti-nisu-adekvatni-za-smjestaj-izbjeglica-1020553>

R.A. (2016). Hrvatski i slovenski aktivisti rezali žilet žicu na granici u Međimurju. Index.hr. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://www.index.hr/vijesti/clanak/hrvatski-i-slovenski-aktivisti-rezali-zilet-zicu-na-granici-u-medjimurju/867180.aspx>

"RIJEČI SU VAŽNE." Europska komisija. Pristupljeno 12. prosinca 2023. https://international-partnerships.ec.europa.eu/document/download/0661acb1-40dd-4b92-8c98-e9cfda121108_en

"Reconciliation." JRS. Pristupljeno 1. rujna 2023. <https://jrs.net/en/programme/reconciliation/>

tportal.hr/Hina. (2015). UZ DOMOLJUBNE PJESME Dio Brođana protiv izbjegličkog kampa: Ne bojimo ih se, ali Pristupljeno 17. kolovoza 2024. sa <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/dio-brodana-protiv-izbjeglickog-kampa-ne-bojimo-ih-se-ali-20151022>

T.V. (2016). Vučić: Ostao sam jedini u Europi koji je protiv zidova i ograda. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://dnevnik.hr/vijesti/svijet/vucic-ostao-sam-jedini-u-europi-koji-je-je-protiv-zidova-i-ograda---450355.html>

"Values." Jesuit Refugee Service Europe. Pristupljeno 1. rujna 2023. <https://jrseurope.org/en/about-us/values/>

Varaždinski.hr. (2017). POZIV Isusovačka služba traži u Varaždinu i okolici smještaj za izbjeglice. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. sa <https://varazdinski.net.hr/vijesti/drustvo/2935/poziv-isusovacka-sluzba-trazi-u-varazdinu-i-okolici-smjestaj-za-izbjeglice/>

V.B. (2015). CMS pozvao Kolindu da ne militarizira izbjegličku krizu. Tportal.hr. Pristupljeno 12. kolovoza 2024. sa <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/cms-pozvao-kolindu-da-ne-militarizira-izbjeglicku-krizu-20150917>

Večernji list. (2015). Evo kako bi hrvatski političari riješili izbjegličku krizu. Pristupljeno 11. kolovoza 2024. sa <https://www.vecernji.hr/vijesti/evo-kako-bi-hrvatski-politicari-rijesili-izbjeglicku-krizu-1021253>

Veljković, S. (2015). EU vraća stare azilante da bi primio izbjeglice. Večernji.hr. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://www.vecernji.hr/vijesti/eu-vraca-stare-azilante-da-bi-primio-izbjeglice-1020784>

Vidov, P. (2015). Živi zid nema program, nego manifest. Faktograf.hr. Pristupljeno 12. kolovoza 2024. sa <https://faktograf.hr/2015/10/26/zivi-zid-nema-program-nego-manifest/>

Vlašić, T., & Arapović, D. (2015). Slovenski premijer Cerar upravo napao Hrvatsku, tvrdi da se ponaša neeuropski i namjerno šalje mase izbjeglica na granicu. Telegram. Pristupljeno 14. kolovoza 2024. sa <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/izbjeglice-nocas-ponovno-nelegalno-pokusale-prijeci-slovensku-granicu-trenutno-ih-je-3500-u-opatovcu/>

Vlašić, T. (2015). Pod okriljem noći sve više izbjeglica prelazi hrvatsku granicu iz Srbije. Hina prenosi za Telegram. Pristupljeno 17. kolovoza 2024. <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/prve-izbjeglice-presle-hrvatsko-srpsku-granicu-i-stigle-u-tovarnik/>

Zrinjski, I. (2016). KAKO SE ODVIJALA MIGRANTSKA KRIZA: Na početku su izbjeglice bile prihvaćene otvorenih ruku, a sada se zatvara ruta kojom je prošlo 800.000 ljudi.

Jutarnji.hr. Pristupljeno 11. kolovoza 2024. Sa <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/kako-se-odvijala-migrantska-kriza-na-pocetku-su-izbjeglice-bile-prihvacene-otvorenih-ruku-a-sada-se-zatvara-ruta-kojom-je-proslo-800.000-ljudi-29593>

POPIS SLIKA:

Slika 1. Migrantske rute u Europi početkom 21. stoljeca

Slika 2. Europska migrantska kriza 2015

POPIS GRAFOVA:

Graf 1. Postotni i indeksni odnos tražitelja azila u EU-u